

1463

**FYSIOTERAPIAOPISKELIJOIDEN KOHTAAMIA ONGELMIA
AMMATTIKORKEAKOULUN PÄÄTTÖTYÖPROSESSISSA**

Juha Salo

Fysioterapian
pro gradu-tutkielma
Jyväskylän yliopisto
Terveystieteen laitos
Syksy 1998

TIIVISTELMÄ

Salo Juha

Fysioterapiaopiskelijoiden kohtaamia ongelmia ammattikorkeakoulun päättötöprosessissa
Jyväskylän Yliopisto, Terveystieteen laitos, 1998

Ammattikorkeakoulun päättötöön yleisiksi tavoitteiksi on asetettu, opiskelijan valmiuksien kehittäminen niin, että opiskelija pystyy soveltamaan tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvissä käytännön asiantuntijatehtävissä. Päättötöprosessi on kuitenkin osoittautunut työlääksi ja sen eteneminen hitaaksi erinäisten ongelmien myötä. Näistä on ollut seurauksena jopa koko päättötöön idean hämärtyminen.

Tutkimuksessa käytetään fenomenologiaan perustuvaa laadullista tutkimusmenetelmää. Haastattelun avulla kerätyssä aineistossa esiinnousseista merkityskokonaisuuksista pyritään löytämään niitä ongelmia, joihin fysioterapiaopiskelija törmää päättötöprosessinsa aikana.

Tutkimuksen tuloksena voidaan huomata, että opiskelijat törmäävät erilaisiin ongelmiin päättötöprosessin aikana. Ongelmien luonne vaihtelee prosessin aikana, mutta pääasiallisesti ongelmat ajoittuvat työn alkuvaiheeseen. Suurimmat ongelmat koetaan itse tutkimusaiheen muodostamisessa. Aihetta on vaikea keksiä varsinkin silloin, kun ei ole erityistä tarvetta tutkia mitään. Muiksi ongelmiksi mainittiin metodiopintojen sisällöt sekä niiden ajoittuminen. Niiden ei koeta tukevan päättötöprosessia. Käytännön harjoittelun katsottiin myös hidastaneen työn etenemistä. Ohjaukseen opiskelijat toivoivat ohjaajilta selkeyttä ja konkreettisten asioiden korostamista. Tutkimuksessa esiinnousseet opiskelijoiden kokemat päättötöön vaiheisiin liittyvät ongelmat saattavat olla peräisin koko opiskelun alkuvaiheesta, jolloin itseohjautuvalle opiskelulle luodaan perusteita.

Avainsanat: Päättötöprosessi, ongelmat, ohjaus, itseohjautuvuus

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA ONGELMAT	8
2.1 Tutkimuksessa esitettävät kysymykset	8
3 TUTKIMUKSEN METODI JA KULKU	9
3.1 Tutkittavat henkilöt	11
3.2 Päätötyö	11
3.3 Päätötyön eteneminen	13
4 HAASTATTELUN KUVAUKSET	14
4.1 Ryhmä 1. 1- haastattelukerta	14
Ryhmä 1. 2- haastattelukerta	19
4.2 Ryhmä 2. 1- haastattelukerta	23
Ryhmä 2. 2- haastattelukerta	25
4.3 Ryhmä 3. 1- haastattelukerta	27
Ryhmä 3. 2- haastattelukerta	31
5 KUVAUKSISTA TULKITTUJEN MERKITYSKOKONAISUUKSIEN ANALYYSI	34
5.1 Tutkimuskysymyksen merkitys	34
5.2 Harjoittelun merkitys	35
5.3 Ajankäytön merkitys	36
5.4 Motivoitumisen merkitys	36
5.5 Henkilökohtaisten valintojen merkitys	36
5.6 Ryhmän merkitys	37
5.7 Metodiopintojen ajoittamisen merkitys	37
5.8 Metodiopintojen sisällön merkitys	38
5.9 Ohjauksen merkitys	38
5.10 Tietokoneiden käytön merkitys	40
6 YHTEENVETO	41
POHDINTA	44
LÄHTEET	47

1. JOHDANTO

Oppimisen ja sen tulosten laadun kohottamiseen kohdistuu ammattikorkeakouluissa jatkuvasti uusia haasteita. Opetussuunnitelmissa on korostettu tieteellisyyttä, monitieteellisyyttä ja ammattialasuuntautuneisuutta. Keskeiseksi tavoitteeksi on muodostunut reflektiivisen asiantuntijuuden, tutkivan ja kriittisen työtteen sekä teoreettisen ajattelun kehittäminen ammattikäytännön perustaksi. Tarkoitus on työelämälähtöisen korkeatasoisen opetuksen tarjoaminen.

Oppilaitoksen tehtävänä on kouluttaa työelämän ammattilaisia. Ammattilaista aina luonnehtii tiettyjen taitojen ja tietojen kokonaisuus, joita ilman häntä ei ole olemassa. Ammattilaisella on oikeuksia ja valtaa, hän tekee päätöksiä ja toimii ilman, että muiden päätökset kokoajan sitoisivat häntä. Koulutus ja ammattitaito perustuvat teoreettiseen ja metodisesti kehittyneeseen tiedonhankintaan ja sen välitykseen. (Airaksinen 1992) Asiantuntijuuden käsite poikkeaa ammattitaidon käsitteestä siten, että sitä ei rajaa ammatillinen asema, vaan asia, aihe tai tehtävä- ja ongelma-alue. Sillä voidaan tarkoittaa perinteisten ammattien ulkopuolelle jäävää osaamista, joka on osaltaan määrittynyt nopeasti uusiutuvan työnjaon piiriin. Tällaisia ammattien rajoja ylittävää asiantuntijuutta muodostuu nykyisen kaltaisessa tilanteessa, jossa yhteiskunnallinen työnjako muuttuu ja ammattien rajat hämärtyvät. Asiantuntijuudessa tavallaan korostuu koko asiaa koskevan tiedonhallinnan osuus taidolliseen hallintaan. Asiantuntijuuteen kuuluu kyky tunnistaa, rajata ja määritellä ongelmia. Siihen kuuluu myös taito arvioida ja analysoida ongelmia, sekä tuottaa lopuksi toteuttamiskelpoinen ratkaisu ja toteuttaa se. Ammattilaista ei kuvaa enää siten pelkkä työn suorittaminen, tietämättömyys koko prosessista. (Maunu ym. 1995)

Ammattikorkeakoulun tavoitteena on tulevaisuuden työntekijä, joka kykenee kriittiseen analysointiin ja kykenee hyödyntämään tietoa ja kokemusta oman toimintansa suunnittelussa ja uudelleen jäsentämisessä. Reflektiivinen suhtautuminen omaan työhön on ammattitaidon keskeisintä osaa ja mahdollistaa laajan ja monipuolisen itsensä kehittymisen työssään. Reflektiivinen asiantuntija tekee toimintansa tietoiseksi, kritisoi ja hakee ratkaisuja kohtaamiin ongelmatilanteisiin. (Maunu ym. 1995)

Ammattikorkeakoulu ideana pyrkii tarjoamaan vastetta muuttuvalle työelämälle. Kova kilpailu, tehokkuus ja tuottaminen ovat nykyiselle kouluttautumiselle leimaa-antavia ilmiöitä.

Nyky-yhteiskunnassa tapahtuvaa muutosta on vaikea ennakoida ja samalla tavoin myös tuleviin työtehtäviin tarvittavia tietoja ja taitoja on vaikea ennakoida. Koulutuksen odotetaan kuitenkin ennakoivan herkästi työelämässä tapahtuvia muutoksia ja vielä jopa pyrkivän vaikuttamaan tietoisesti ja aktiivisesti näiden muutosten suuntaan. Tietoisien tulevaisuuden perspektiivin hahmottaminen on oleellista ammattikorkeakoulun toiminnalle, sillä toinen vaihtoehto on sopeutuminen työelämään jälkijättöisesti. (Honka 1995)

Ammattikorkeakoulun keskeinen tehtävä onkin työelämä yhteyksien parantaminen. Tämän mukaan ammattikorkeakoulu profiloituisi tiedekorkeakouluista käytännön läheisyydellään. Kiinteä vuorovaikutus tulisi rakentua ympäröivän työelämän kanssa ja ammattikorkeakoulusta tulisi voimakas työelämän kehittäjä. Tärkeäksi koulutuskysymykseksi nousee mielikuva tulevaisuuden asiantuntijasta. Millaiseksi muodostuvat ne prosessit, jotka johtavat asiantuntijuuden kehittymiseen työtoiminnassa, tehtävien suorittamisessa ja ongelmien ratkaisuisa kehityksellisinä vaiheina opiskelun eri vaiheissa. Ammattikorkeakoulun vaatimuksiksi on asetettu tieteellisyyden, monitieteellisyyden ja ammattialasuuntautuneisuuden huomioiminen opetussuunnitelmissa. Keskeisiä ajatuksia on ollut reflektiivinen asiantuntijuus sekä tutkivan ja teoreettisen ajattelun kehittyminen. On katsottu että juuri tutkiva ja analyysoiva ajattelu- ja toimintatapa luo edellytykset kunkin oman työn kehittymiselle. (Mäki 1997)

Laissa ammattikorkeakouluopinnoista (1995) todetaan että ammattikorkeakoulun tehtäviin kuuluu ammattikorkeakoulun opetusta ja työelämää palveleva ja tukeva tutkimus sekä kehitystyö. Resursseina tässä ovat opiskelijoiden koulutukseen kuuluvat opinnäytetyöt. Uudessa ammattikorkeakoululainsäädännössä ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu opinnäytetyön nimellä kulkeva lopputyö. Kokeilulainsäädännössä puhuttiin vielä päättötyöstä. Ammattikorkeakoulun muodostuminen on tuonut uusia haasteita myös opinnäytetyön kehittämiseksi. Odotukset ovat korkealla, opinnäytetyön odotetaan kehittyvän

keskeiseksi ammattikorkeakoulusektorin tutkimus ja kehitystoiminnaksi. Tavoitteet tieteellisyydestä luo myös omat odotukset opinnäytetyön ohjaajille. (Maunu 1995) Tämän työn tarkoituksena on tuoda esille niitä ongelmia, joita opiskelija kohtaa opinnäytetyöprosessin aikana.

Ammattikorkeakoulun perustamisen yhteydessä on korostettu niiden tieteellistä perustaa mutta kuitenkin käytäntöön suuntautumista. On ajateltu, että tiedekorkeakoulut tuottavat tutkimus toimintaa ja uutta tietoa, joita ammattikorkeakoulut sitten soveltaisivat käytäntöön. Ammattikorkeakoulun tehtävänä olisikin toteuttaa tutkimuksia käytännönläheisesti (Stenwall 1996).

Tieteellisyys on nostettu erääksi ammattikorkeakoulun kulmakiveksi. Rajanveto sille, mikä on tieteellistä ja mikä muuta tutkimusta lienee hankalaa asettaa. Tieteellisyyden tavoite päätötyössä voisi tarkoittaa opiskelijan ajattelutottumusten sekä havaintojen ja johtopäätösten teon kehittymistä. Ajattelu tarkoittaisi tässä yhteydessä kehitystä arkiajattelusta tieteelliseen ajatteluun. Päätötyö prosessin tulisi edistää tietynlaisia tieteellisyyden kauko- ja lähitavoitteita. Tällaisia kaukotavoitteita olisi, ajattelun välineiden kehittäminen, henkilökohtaisen tiedonkäsittelytaitojen kehittäminen, henkilökohtaisten rajojen tunnistaminen sekä tieteellisen ajattelun peruspiirteiden oppiminen. Lähitavoitteet olisivat oman opintoalan tutkimustraditioon sekä tieteelliseen tutkimukseen perehtymistä, joka toteutuisi tyypillisen tutkimusprosessin osavaiheiden oppimisen kautta. Tavoitteiden tarkoituksena ei ole kuitenkaan vielä valmistaa opiskelijoista tieteentekijöitä, vaan herättää myönteistä uteliaisuutta oman alansa tutkimuspohjaista kehitystä kohtaan. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelijat työelämävaiheessa pystyisivät lukemaan tieteellisiä raportteja ja pystyisivät siten hyödyntämään oman alansa tutkimustietoa ja arviomaan saatavan tiedon luotettavuutta, sekä soveltamaan sitä omaan työhönsä. (Stenwall 1996)

Ammattikorkeakouluopintoja koskevan lakiasetuksen (A 256/1995, 7 §) mukaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävissä.

Opinnäytetyön laajuus määrätään opetussuunnitelmassa, kokeilussa se on ollut vähintään 10 opintoviikkoa. Opinnäytetyön luonne määräytyy oppilaitoskohtaisesti. Opinnäytetyö on käytännön työhön perustuva, sitä kehittävä ja innovoiva opiskelijan ammatillista kasvua tukeva prosessi. Siinä opiskelija osoittaa perehtyneisyytensä johonkin koulutusalan keskeiseen kysymykseen, käyttäen omaksumiaan tietoja ja taitoja loogisesti ongelmanratkaisutehtävään noudattaen tieteellisiä periaatteita. Prosessissa näkyy opiskelijan tiedonhankinta-, työorganisaatio- ja yhteistyötaidot. (Maunu ym. 1995)

Opinnäytetyö nähdään käytännön alueen asiantuntijatehtävänä, joka on luonteeltaan soveltaa tutkimusta tai muuta kehitystoimintaa. Opinnäytetyöllä tulisi olla tiivis yhteys elinkeinoelämään ja sen suorittaminen tulisi tapahtua yleensä työelämän organisaatiossa. Se voi liittyä osana elinkeinoelämän ja eri organisaatioiden laajoihin tutkimus ja kehittämishankkeisiin. (Jyväskylän ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprojektin loppuraportti 1997)

2. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA ONGELMAT

Opinnäytetyö on luonteeltaan päättötyö, jolloin se sijoittuu opintojen loppuvaiheeseen. Prosessi etenee tutkimussuunnitelmavaiheesta työn esittämismvaiheeseen. Tarkasteltavassa oppilaitoksessa työn aloitus on tapahtunut neljännellä lukukaudella, koko koulutuksen keston ollessa 7 lukukautta. Työn edistymistä tuetaan metodologisten opintojen sekä työn ohjaamisen avulla. Ohjatessani eräässä ammattikorkeakoulussa perusharjoittelujaksollani fysioterapiopiskelijoita heidän päättötyössään, huomasin opiskelijoiden olevan eksesissä työnsä kanssa aivan sen loppuvaiheessa. Teorian käyttö oli epäselvää ja koko tutkimuskysymyksenkin epäselvä. Minua jäi askarruttamaan ne seikat, jotka olivat johtaneet tähän kaottiseen tilanteeseen. Tässä tutkimuksessa haluan selvittää niitä ongelmia, joita opiskelija kohtaa päättötyön erivaiheissa. Tarkoituksena on nostaa esille työnsujumisen tiellä olevia epäkohtia ja tarkoituksena on edesauttaa ja kehittää opinnäytetyön etenemistä. Tarkoitus on myös osaksi selvittää prosessiin liittyvien tukevien opintojen ajoittumista ja työedistymistä keskenään.

2.1 Tutkimuksessa esitettävät kysymykset

1. Minkälaisia ongelmia opiskelijoilla ilmenee päättötyöprosessin aikana

1.1 Mikä auttaa selviytymisessä ja edistää työn etenemistä

3. TUTKIMUKSEN METODI JA KULKU

Laadullisen tutkimuksen kohteena on yleensä ihmisen maailma. Se koostuu merkityksistä, jotka ovat osa jotain kokonaisuutta. Merkitykset ilmenevät ihmisen toimina, päämäärien asettamisen suunnitelmina ja muina ihmisistä lähtevistä merkityksistä ja ihmisiin päätyvinä tapahtumina. Ne saavat oman subjektiivisen merkityksensä. Laadullinen tutkimus tapahtuu elämismaailmassa ja tutkija on osa sitä merkitysyhteyttä, jota hän tutkii. Mahdollista ei ole tarkastella elämismaailmaa ulkopuolelta, joten tutkijan tapa ymmärtää ne kysymykset, joita hän muiden kohdalla tutkii, vaikuttaa ratkaisevalla tavalla koko ajan hänen tutkimisessaan. Tutkija joutuu pohtimaan millaiselle ihmis- ja todellisuuskäsityksille hän rakentaa tutkimustaan. Lähtökohta on ihmisen tieto maailmasta kokemustensa kautta, kosketus todellisuuteen muodostuu epäsuoraksi ja välittyy ihmisen mieleen prosessien kautta. Tieto, jota tutkija löytää on subjektiivista. Tieto on rajallista ja siihen vaikuttaa ihmisen sosiaalinen ympäristö ja kulttuuri. Tutkija on aktiivinen ja pyrkii vuorovaikutukseen tutkittavan kanssa. Tutkimukseen vaikuttaa tutkijan oma persoona, arvot ja menneisyys. Tutkija tulkitsee ilmiötä siten, että hän pyrkii avoimeen ilmiön tarkasteluun pitäen erillään tarkastelussa omat sekä tutkittavansa ymmärrykset. (Varto 1992)

Tutkimuksen menetelmä pohjautuu fenomenologiaan. Metodi etenee neljän osavaiheen avulla portaittain, niin että tutkimuksen kulkua voidaan seurata. Kun tutkimusaineisto on kerätty, se luetaan luetaan läpi, pyrkien saamaan yleiskuvan kokoaineistosta, sekä ymmärtämään tutkittavan aineistossa esiintyvää kielenkäyttöä. Tässä vaiheessa pyritään sulkeistamaan oma esiyymmärrys, jolloin omalle käsitykselle tutkittavasta kysymyksestä ei anneta sijaa. Seuraavaksi tarkastellaan aineistoa tutkimuskysymyksen valossa. Aineisto kuvataan jolloin siitä erotetaan tutkimuskysymyksen kannalta epäolennainen aines pois. Tässä vaiheessa pyritään ymmärtämään avoimesti kaikki vähänkin tutkimuskysymyksen alle mahtuva aines. Kolmannessa vaiheessa tapahtuu kuvauksista tulkittujen merkityskokonaisuuksien analysointi. Tässä vaiheessa käytetään omaa tulkintaa, jota voidaan tarkastella myös sillä, että

tukeeko kirjallisuus esitettyä tulkintaa. Neljännessä vaiheessa tapahtuu analyysien yhteenve-
to. Tarkoitus on antaa tutkimuskysymykseen vastaus. (Giorgi 1985)

Metodiin kuuluu siis tietynlainen systemaattinen eteneminen, edetään tutkimusongelmasta
tiedonkeruun kautta analyysiin ja yhteenvetoon (Syrjälä 1994). Tutkimusongelman selvittyä
tutkimus eteni siten, että tutkimuskohde valittiin sellaisesta ammattikorkeakoulusta, jonka
fysioterapian opiskelijat olivat päättötöyövaiheessa. Myös tutkittava joukko valittiin tutkijan
toimesta sattumanvaraisesti fysioterapeutin koulutusohjelman päättötöyövaiheen opiskelijois-
ta, niin että erikokoisia ryhmiä esiintyisi kohdejoukossa. Päättötöyötä tekeviä ryhmiä valittiin
lopulta kolme. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää tutkittavien omia kokemuksia päät-
tötöyövaiheeseen liittyvistä mahdollista ongelmista. Aineiston kerääminen toteutettiin haas-
tattelun avulla. Haastattelu toteutettiin avoimena, ryhmähaastatteluna, koska tutkija oletti
ryhmässä tapahtuvan haastattelun tuovan laajemmin ongelmatilanteita esille. Oletus oli, ettei
yksilötasolla suoritettu haastattelu toisi mitään tutkimuskysymyksen kannalta poikkeavaa
esille verrattaessa sitä ryhmähaastatteluun. Haastattelut toteutettiin avoimina haastatteluna,
joka eteni tutkijan ennakkoon laatiman avoimen kysymyksen mukaisesti, koskien päättötöyön
tekemisessä koettuja ongelmatilanteita. Tutkija antoi haastateltavien spontaanisti tuoda julki
kokemiaan ongelmatilanteita pyrkien, aina välillä palauttamaan keskustelua sovitun teeman
alle. Haastattelut taltioitiin ääninauhalle.

Seuraavassa vaiheessa haastattelujen puhtaaksikirjoittamisen jälkeen tapahtui aineiston ku-
vaus, jossa oleellinen ja epäoleellinen aines erotettiin toisistaan. Tutkimuksessa toteutetun
avoimen haastattelun myötä aineistoa keräytyy myös tutkimuksen kysymysten ulkopuolelta,
jolloin on tarkoituksen mukaista käsitellä sitä kuvausten avulla. Kuvauksissa samanlaiset asi-
at liittyvät toisiinsa, ne ryhmittyvät omiksi kokonaisuuksiksi, aineistosta erottuu merkitysko-
konaisuuksia. Puhutaan hermeneuttisesta kehästä, jossa tutkijan avoimen asenteen myötä ai-
neistosta paljastuu sitä uudelleen kuuntelemalla ja lukemalla uusia ulottuvuuksia.

Seuraavassa vaiheessa, analyysissa, tutkija pyrkii ymmärtämään tapahtumien merkityksiä tutkittavien omasta näkökulmasta. Tulkintaa rakennetaan niin että tutkittavien ja tutkijan näkökulmat yhdistetään yhdeksi, sekä lisätään tutkijan teoreettiset tietämykset. Lopuksi viimeisessä vaiheessa tapahtuu aineiston yhteenveto. (Giorgi 1985)

3.1 Tutkittavat henkilöt

Tutkittavina ovat ammattikorkeakoulun fysioterapian opetusohjelmassa fysioterapeuteiksi opiskelevia opiskelijoita. Opiskelijat tekevät erikokoisissa ryhmissä päättötyötä. Tutkimusaineisto kerätään haastattelemalla tutkimukseen valittuja, päättötyötään tekeviä ryhmiä. Opintolukukausia oli ensimmäisen haastattelukerran aikana suoritettu viisi ja jälkimmäisen haastattelun aikana seisemännestä puolet. Tutkimuksen yhdeksästä koehenkilöstä kuusi oli naisia ja kolme miehiä. Ryhmät ovat kooltaan neljän, kolmen sekä kahdenhengen ryhmiä, kutakin yksi. He työskentelivät kolmessa ryhmässä, siten että miehet muodostivat oman ryhmänsä ja naiset jakautuivat niin että toisessa ryhmässä oli kaksi ja toisessa neljä henkilöä. Haastattelu on avoin ryhmähaastattelu. Kullekin ryhmälle järjestetään kaksi haastattelua tutkijan toimesta ammattikorkeakoulussa tammikuussa ja lokakuussa 1998. Haastattelussa opiskelijat kertoivat vapaasti kokemuksia päättötyönsä etenemisestä. Ensimmäinen haastattelu suoritetaan ajankohtana, jolloin opinnot ovat toiseksi viimeisen lukukauden alussa, toinen päättötyövaiheen lopussa.

3.2 Päättötyö

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liityvissä käytännön asiantuntijatehtävissä. Sen tulee kohdistua koulutusohjelman perustana olevan tehtäväalueen kannalta tärkeään aihekokonaisuuteen. Se voi olla myös osa projektista tai ryhmätyönä tehtävää projektia tai tutkimusta. Suositeltavaa on että,

se toteutetaan yhteistyössä työelämän kanssa. Opinnäytetyön työpanoksen tulee vastata kymmentä opintoviikkoa. Arviointi tapahtuu samalla tavoin kuin muissa opintokokonaisuuksissa. Opinnäytetyöhön kuuluu vieraalla kielellä kirjoitettu tiivistelmä. (Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu 1998)

Opinnäytetyö on ollut luonteeltaan päättötyö, jolloin se on sijoittunut opintojen loppuvaiheeseen. Tutkittavassa ammattikorkeakoulussa fysioterapian koulutusohjelmassa tutkittavilla henkilöillä päättötyön aloitus tapahtui neljännellä lukukaudella, jolloin ensimmäisiä ideoita on työstetty paperille. Opiskelijat itse etsivät aiheen ja esittelevät sen koulutusohjelma-johtajalle tai vastaavalle ohjaajalle, joka päättää esityksen hyväksymisestä. Tämän jälkeen työstä laaditaan tutkimussuunnitelma, jossa esitetään työn aihe ja siihen liittyvä teoreettinen viitekehys, työn tavoitteet ja toteutustapa, käytettävät menetelmät, sekä aikataulu ja raportointitapa (Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu 1998). Tutkimussuunnitelma on ollut valmiina viidennellä lukukaudella, jolloin se on esitetty tutkimusseminaarissa. Seminaarin tarkoitus on arvioida työn toteutumiskelpoisuutta, siinä opiskelijatoverit ja ohjaajat auttavat palautteen avulla opinnäytetyön jatkamista. Tässä vaiheessa tukevia opintoja on ollut neljännelle lukukaudelle sijoittunut kvalitatiivinen -ja kvantitatiivinen tutkimuksen kurssit, molemmat pituudeltaan yhden opintoviikon mittaisia. Kuudennella lukukaudella on varattu aikaa yhden opintoviikon mittaiseen itsenäiseen opiskeluun. Kyseisenä lukukautena pidetään tilastotieteen opinnot. Seitsemännellä lukukaudella työ esitetään seminaarissa. Työn ohjaukselle on varattu kullekin työlle noin 20 tuntia yksilöllistä ohjausta. Itsenäisen työskentelyn ja ohjauksen kokonaismäärä on 7,5 opintoviikkoa. Ohjaus toteutetaan kahden ohjaajan voimin, joista toinen on aina työn pääohjaaja. Töiden suorittamisessa suositellaan projektityöskentelyä ja nyt tehtävistä töistä tehdään osa mm. sairaanhoitopiirille ja terveystieteiden keskukselle.

3.3 Päätötyön eteneminen

4.lukukausi

- *Opinnäytetyön aloitus
 - opinnäytetyö kokonaisuutena
 - info etenemisestä
 - ohjeistus ideapaperin laadintaan
- *Itsenäinen opiskelu
- *Ideaseminaarit
 - ohjaajien määrittäminen
- *Kvalitatiivisen tutkimuksen kurssi

5.lukukausi

- *Info
 - prosessin etenemisen seuranta
- *Kvantitatiivisen tutkimuksen kurssi
- *Tutkimusseminaari I
- *Itsenäinen työskentely

6.lukukausi

- *Itsenäinen työskentely
- *Tilastotieteen kurssi

7.lukukausi

- *Tutkimusseminaari II
 - työn esittäminen

4. HAASTATTELUN KUVAUKSET

4.1 Ryhmä 1. 1.- haastattelukerta

Ryhmä on nyt miettinyt tutkimussuunnitelmaansa ja he ovat yrittäneet saada yhteistyötaholta tarkempaa tietoa siitä, että mitä heidän odotetaan tutkivan. Ryhmälle on tärkeää, että työ tulee yleishyödylliseksi, eikä se jää tarpeettomaksi. Ryhmällä oli alunperin tarkoitus tehdä kyselylomake valmiiksi jo vuoden loppuun mennessä. Harjoittelujakso koettiin rankaksi, eivätkä he jaksaneet tehdä päättötyötä. Nyt he ovat vähän miettineet mm. sitä, että minkätyyppinen kyselylomake on ja kuinka se pitäisi tehdä. Lomakkeen tekeminen on heidän mielestään tärkeä vaihe. Sen pitäisi antaa vastaus tutkimuskysymykseen. Ryhmällä on tarkoitus laittaa kyselylomake lähiaikoina liikkeelle. He epäilevät kuitenkin sitä, että osaavatko he tehdä niin yksinkertaisen kyselylomakkeen, että kaikki pystyisivät siihen vastaamaan.

Keväällä ryhmällä oli päättötyöhön liittyvä ideapaperivaihe. He eivät mielestään saaneet riittävästi apua ideapaperin tekoon. *"Sit se oli silleen vielä, että se tyrmättiin ihan täysin. Ensimmäkään pitää tehdä ideapaperi, siis mikä on ideapaperi? Kukaan ei kertonut mikä se ideapaperi on. A4 joku sanoi. Nimet laitatte ylös ja sitten siihen jotain hahmottelette, mistä te meinaatte tutkia ja aikataulutkin olis siihen ihan hyvä laittaa. Sit me tää kasattiin pakosti ihan parina iltana eli mikä oli kiinnostavaa meidän mielestä. Sit meille, että ei tällainen, kävi niinkuin muillekin tällöin, tuli silloin jo sellainen olo, että ei tässä ole mitään tästä meidän hommasta."* Ryhmällä oli alkuvaiheessa eri aihe työille. Heidän mielestään aihe oli *"semmoinen itsekehkeytyvä."* Ryhmä ajatteli, että työtä ei olisi oikein tarvittu mihinkään. Heidän opettaja sanoi sitten, *"että tämmöistä ois tarvittu, saattaisi olla helpompi, että jos olis vähän rahoitusta."*

Tutkimusseminaarit pidettiin lokakuussa. Ongelmia ryhmälle ilmaantui, kun *"se ei ollut opettajien päätä ihan tyydyttävä se paperi. Sitä ei ehditty saada silloin valmiiksi."* Kun työn tekeminen alkoi, ryhmästä tuntui siltä etteivät he tienneet mistään mitään. Koko päättötyön aloituksen aikataulua oli ryhmän mielestä aikaistettu puolella vuodella. Edellinen fysioterapiaryhmä aloitti ryhmän mukaan myöhemmin. Ryhmän mielestä aikaistaminen oli hyvä asia sinällensä. Mutta toisaalta he kokivat, että jotkut asiat tulevat liian aikaisin opiskelussa. Paljon pitäisi osata jo tehdä, vaikka kurseja ei ole vielä ollut. Ryhmän mielestä opetussuunnitelmaa pitäisi muuttaa. Hankalaksi ryhmä kokee tutkimusanalyysimenetelmät. *"Tämmöisiä jotain, kun meillä ei ole mitään tilastojuttuja eikä mitään tämmöisiä ollut, niin miten niitä tilastollisesti sitten analysoidaan ja tälleen. On tosi hankalaa ajatella, että kyselylomakkeesta, että mitä siinä kysytään, että ne olis sitten hyvin tietokoneella muokattavissa kun ei oo ennen, mie oon ainakin niinkuin lukiosta tullut suoraan, että ei ole mitään semmoista pohjaa josta ei olisi hyötyä. En sitten tiedä, mitä tässä lopussa tehdään, jos olis kaikki ollut aikaisemmin."*

Tutkimusseminääri pidettiin koulun ulkopuolella. Opettajat olivat ryhmän mielestä kokeneet sen hyväksi. *"Että jos me koulussa istutaan se monta tuntia, niin kukaan ei jaksa kuunnella senkään vertaa. Me saatiin hyviä kommentteja muilta, vaikkeivat he olleet tähän aiheeseen hirveesti tutustuneet. Se mimusta oli jännä huomata, että pojat, pojat olivat meidän opponoijia, että nekin oli silleen että kunhan hölöttää mutta nekin huomasivat, että tässä pitää ihan lukee. Tästä tuli itselle hyvä mieli, että me ollaan saatu jotain aikaan, eikä ihan niin laiskoja ollakaan."*

Ryhmä oli ihan tyytyväinen saatuaan hyvän palautteen tutkimusseminaarista. Ryhmällä oli paljon materiaalia, kun he alkoivat tehdä päättötyötä. Työ lähti heidän mielestään helposti liikkeelle. Ryhmällä oli kaksi paperia sellaisia ohjeita miten heidän pitäisi päättötyötä tehdä. Ryhmän mielestä tutkimusseminaarissa käytiin hyvin läpi kohta kohdalta niitä asiota, joita tietyn työvaiheen alle kuuluu. Joskus ryhmällä oli ongelmia siitä, että mikä oli menetelmä, mikä oli aineisto, tutkimusmenetelmäaineisto ja keruumenetelmä. *"Että ei oikein hahmota*

sitä eroa, semmoisiin soikeutuu siinä alussa, että hirveesti joutuu miettimään, että mitäs tämän otsikon alle nyt laitetaan. Olis minusta nyt kuitenkin paremmin senkin selittää, että mikä se tutkimusseminaari oikein on. Minä sain eräältä kaverilta niinkuin enemmän tietoa ehkä kuin meidän opettajilta. Kyllä me silloin käytiin silloin keväällä yhdellä tunnilla läpi, mutta se oli tosi huono, kun sillä ite siinä oli vähän kesälomatunnelmissa."

"Tehtiin sitä kokoajan ja mietittiin niitä asioita, että mitenkä sokeaksi tulee omalle tekstille. Että tekee niin tiukkaa, että ei saa siihen mitään etäisyyttä. Meillä oli itellä vähän sellainen kuvitelma, että se on ihan sieltä ja syvältä ja poikittain. Mutta loppujen lopuksi se olikin ihan sellainen niinkuin se periaatteessa pitikin olla. Että se oli oikeastaan lukumuotoseikka."

Ryhmän mielestä työ on kangerrellut osaksi heidän omaa saamattomuuttaan. Kun heille oli varattu tietty aika työn tekemiseen tutkimusseminaaria varten, niin he vasta samalla viikolla saivat sen tehtyä. *"Eli aikaisemmin oltiin ajateltu sitä, että tehdään se sitten kun jaksetaan ja jouetaan, ja sitten tosi tiiviiseen tahtiin se sitten tehtiin."* Korjauksia olisi kannattanut ryhmän mielestä tehdä heti silloin tutkimusseminaarin jälkeen. Ryhmä teki ne vasta vuoden lopussa ja silloin he olivat jo unohtaneet paljon korjattavia asioita. Ryhmällä oli tarkoitus tehdä työtä toisen käytännön harjoittelun yhteydessä, mutta se jäi tekemättä. Ryhmän mielestä työskentely onnistuisi paremmin jos olisi neljä päivää koulua ja sen jälkeen yksi itsenäisen opiskelun päivä. Kun on viikko yhteenpötköön itsenäistä opiskelua, niin silloin ryhmän mielestä lähdetään helposti kotiin lomailemaan. *"Nyt se oli varmaan siitä kiinni, että meillä oli just viimeinen viikko ennen joulua. Silloin oli kans kun me tehtiin se meidän seminaari valmiiksi ja nyt oli taas se että tää alko tää viikko vuodelalusta. Tuntuu että loma oli vähän liian pitkä."*

Ryhmästä tuntui siltä, että heillä tuli huonosti suhtauduttua kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen kursseihin. Ryhmästä tuntui siltä, että *"ne vaan meni silleen ohi. Ja meilläkin oli kvantitatiivisen kurssi viime keväänä joskus toukokuussa, just tällöin pahin aika, eihän*

silloin kukaan enään jaksa keskittyä ja oli tälleen, että siihen on vielä puolitoista vuotta, kun valmistuu. Niitä asioita ei vielä tarvii, nyt sitten syksyllä kun alettiin väentää sitä tutkimusseminaaria, niin tuli vähän silloin, että olisi pitänyt vähän ponnata silloin, kun näitä oli silloin vähän tarkemmin, että ei ois tarvinut kaikkea lukea uudelleen. Opettajatkin oli vähän niinkuin keväällä, että noo, lähdetään tästä kesälomille ja tälleen ja niilläkin oli vähän että silleen."

Ryhmän mielestä viimeinen kurssi keväällä ei saa olla mikään tärkeä kurssi. Kun syksyllä oli kvalitatiivisen tutkimuksen kurssi, niin se oli ryhmän mielestä paljon mielenkiintoisempi. Sitä jaksoi heidän mukaan paremmin kuunnella. Ryhmän mielestä molemmat kurssit olisivat voineet olla osittain päällekkäin. Heidän mielestään vielä parempi olisi ollut se, jos molemmat kurssit olisivat olleet syksyllä. *"Ois ollut valinnanvaraa siinä, että kumpaa nyt kannattaa ruveta tekemään. Niin se oli keväällä silleen, että kunhan sen sen saa pois jaloista."*

Alunperin ryhmällä oli sellainen idea, etteivät he tee tutkimusta tietylle ryhmälle. Sen vuoksi esimerkiksi geriatrinen kurssi meni heiltä ihan huomaamatta ohi, vailla minkäänlaista kiinnostusta. Silloin he eivät osanneet ajatella näin kauaksi. *"Aika ajoissa pitäisi ruveta miettiin, että osaisi sitten tosissaan hyödyntää niitä. Jotenkin sitä sysäsi sen vaan pariksi ekavuodeksi, että nyt vaan opiskellaan, että ei mitään kiirettä vielä, niin että itekin olisi sitä ajattelua kehittää siinä. Opettajatkin menee siinä, että kantsii ruveta ajoissa jotenkin miettiin, ne puhelee silleen, että tässä ois tällöinen aihe. En tiedä mikä kurssi voisi olla semmoinen, jossa kerrottaisiin ihan tällöistä ihan alussa vaikka jostakin."*

Ryhmä on saanut opettajilta palautetta, että heidän kannattaa aina tulla kysymään mitä vain tulee mieleen. Heidän mielestään on hyvä, että opettajat tukevat sillä tavoin. *"Niin tutkimusongelmat meillä oli itseasiassa ongelmallisia, että ei oikein opettajan kaa päässyt sitä selviyteen meidän ohjaajat keskenään, että mikäs se heidän mielipiteensä, toinen sanoo vähän toista, se on hankala juttu. Kun puhutaan opettajien pätevydestä, esimerkiksi kvantitatiivisesta, sellainen ihminen, joka on tehnyt ehkä joskus yhdentutkimuksen ite, se ei ole niinkuin ammattilainen sillä alalla. Niin periaatteessa, joku semmoinen, joka tavallaan*

tietäis tai jolla olis käsitys, että mitkä ne perusongelmat saattaa olla. Mitkä ovat ne yleisimmät menetelmät tehdä tutkimusta, että ei käydä välttämättä kaikkea hirveen tarkkaan läpi, ne olivat vain sellaiset kalvosulkeiset. Semmoinen tempaista jostakin kirjasta, jostakin tutkimuksesta, jäi vähän irralliseksi asiaksi."

Kun ryhmän työ on kuulunut ulkopuoliseen projektiin niin heistä tuntuu siltä etteivät he tee päättötyötä vain pakosta. He kokevat työnsä hyödylliseksi ja pystyvät sillä tavoin mielestään motivoitumaan. *"No en tiedä, jos niistä projekteista puhuttaisiin alussa niin kiinnostaisiko se ketään. Mutta silloin ainakin itsestä tuntui alussa tyhmältä tälläinen lopputyö. Ei ole tarvetta tutkia mitään ja pitää vain väkisin ruveta tutkimaan. Yleensäkin tutkimukset lähtee siitä että niillä on jokin tarve."* Ryhmä ei tiedä löytyisikö tästä heidän päättötyö-ongelmasta jotain jo tehtyä tutkimusta. Heidän mielestään sellaista ei ole tullut vielä vastaan. Ryhmän mielestä täytyy vain hakea tietoa koneelta, mutta he kokevat vaikeaksi sen, että heillä ei ole riittävästi kokemusta siitä, että millä avainsanoilla tietoa hakisi. Päättötyön tekemisen seuraava vaihe on opiskelijoilla tiedossa. *"Kyllä tämä nyt, mutta sitten ei tiedä sitä analysointihommaa, ei oo ollut niitä kursseja niin on vaikea ajatella sitä, että mikä se kesän homma olisi. Ei oo ollu puhtaaksi kirjoituksesta mitään äidinkielenpuolelta, mutta onhan meillä ne tietyt sivuasetukset ja tällaiset tietyssä ohjeistossa."* Ongelmana ryhmällä on viimeaikoina ollut työn aikataulun viivästyminen. *"Aikataulu mättää, ei olla saatu yhteistyötähoa kiinni."*

Ryhmä 1. 2.- haastattelukerta

Ryhmä on nyt analysoimassa aineistoa. He koettavat yhdistää teoriatietoa aineistoon. Ryhmä on vaihtanut kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän kvalitatiiviseen. Yhteistyötaho ehdotti ryhmälle, että ryhmälle voisi olla parempi kerätä pienempi otos ja toteuttaa se haastattelemalla. Tämä vaikutti ryhmään innostavasti. He olivat vaihdoksen jälkeen toisaalta aivan hysterisiä, kun yhtäkkiä aiemmin suunnitellut asiat eivät pitäneet enään paikkaansa. Opettajat olivat kyllä aiemmin sanoneet, että ryhmän kannaisi tehdä haastattelu. He olivat tiukasti silloin sitä mieltä, että etteivät he tee haastattelu. *"Ne on niitä hankalia he ajattelivat silloin, haluttaisiin niitä kvantitatiivisia."* Ryhmästä tuntui siltä, että he olivat saaneet nyt hyvän aiheen. Muilla oli heidän mielestään ongelmia kvantitatiivisten menetelmien kanssa. Kvalitatiivinen menetelmä tuntui nyt hyvältä, sen ihmisläheisyyden vuoksi. Opettajan innostunut suhtautuminen aiheen valintaan lisäsi vielä heidän motivaatiotaan.

Helmikuussa ryhmä alkoi suunnitella teemahaastattelua. Ongelmia oli muodostaa haastattelun teemoja. *"Tota ohjausta niin jotenkin, että ei oikein silloin saanut ja sanottiin, että työ vaan ite ne teette, ne vaan tulee, kumpuaa. Vähän oli silloin hakusassa. Sit me vaan räiskästiin jotkut ja menttiin näyttämään. Nää on hirmu hyvät, no ne oli hyvät."* Sen jälkeen heillä hidastui työn tekeminen *"Meillä taisi olla hirmu kiire. Sehän oli silloin ennen hiihtolomia, niin hirvee tentturuuhka ja harjoittelut oli."* Kevään harjoittelussa ryhmällä oli ongelmana se, että he olivat eripaikassa harjoittelemassa. *"Aamulla seisemältä lähdin ja illalla viiden aikaan olen kotona, että ei siinä sitten jaksa. Silloin kun kun me aloitettiin tätä työtä, mä olin neurologialla ja ihan pihalla kokoajan, se oli hirveen raskasta. Samoin sitten tämä oli hirveen vaativa kenttä tää kevään kenttä. Siinä niinkuin oppi kokoajan hirveesti ja oli pakko olla skarppina, että sai kaiken sieltä."* Ryhmän mielestä tämä nykyinen systeemi on rankka. Työharjoittelussa he joutuvat tekemään kaikki mitä heidän eteensä tulee, olivat he saaneet siihen opetusta tai ei.

Keväällä ryhmää ahdisti myös se, että työ ei ollut edistynyt mihinkään. Huhtikuussa heistä tuntui paremmalta, kun he saivat haastattelukysymyksiä viimeisteltyä ja lähetekirjeitä postitettua. He saivat myöskin hyvän palautteen opettajalta. Vaikeuksia heillä oli siinä, että ryhmä lähti tekemään teemahaastattelua liian pikkutarkasti. Heidän mielestään opettaja olisi voinut näyttää ryhmälle, miten kussakin kysymyksessä tulee tehdä. Se olisi ollut ryhmän mielestä konkreettista. Viimeksi se tuntui heistä hyvältä, kun opettaja näytti rakennetta ja muuta asiaa parista muusta työstä. He ajattelivat sitäkin, että heille on hyötyä kun he tekivät alussa perusteellista työtä teorian suhteen. Nyt he pystyvät ammentamaan siitä tietoa.

Ryhmän mielestä oli vaikea saada haastateltavia jo pilottitutkimukseenkin. Monet kieltäytyivät jo puhelimesta. Haastateltavat olivat arkoja, vaikka he olivat lähettäneet esitietolomakkeen haastateltaville. Siinä ilmoitettiin haastattelun suorittajat ja luottamusasiat. Teemahaastattelun ryhmä koki sitten vaikeaksi. Haastateltavat eivät pysyneet teemassa. *"Niin jollainlailla, kun sitä kuunteli sitä jorinaa mitä ne höpinään, niin sitä ei oikein tajunnut tarkentaa että välillä olisi tarvinnut palauttaa sitä ihmistä siihen teemaan."* Vaikeuksia ryhmällä oli siinä, että kuinka he siirtävät haastateltavan hienovaraisesti takaisin teemaan. He saivat vain viisi haastattelua. Heille tuli silloin epäileväinen olo, että täytyykö heidän vielä kerätä lisää aineistoa. Heidän ei kuitenkaan tarvinnut. Itse haastattelujen purkamisen ja kirjoittamisen he työlääksi.

Kesällä heidän ahdistusta helpotti, kun he kokoontuivat ja sopivat syksyn aikataulusta. *"Se oli sellainen omantunnon rauhoitusviikonloppu."* Ryhmälle jäi kesän ajaksi epäselväksi se, että mitä analysointi oikein tarkoittaa. Syksyllä ryhmä jatkoi työn tekemistä. He lukivat muiden töitä ja kirjoja sekä katsoivat, että miten oli toimittu teemahaastattelun pohjalta. Se auttoi heidän mielestään selventämään asiota konkreettisella tavalla. Analysoinnit tuottivat ongelmia. *"Tästä pitäisi avautua, mutta mitä, tästä pitäisi ehkä jotain kummuta ja tolleen."* Ryhmä piti palaveria analysointimenetelmistä. Heillä oli ongelmia siinä, että mikä oli analysointimenetelmä. Niistä ei ollut heidän mielestään puhuttu tässä koulutuksessa. *"Sitten, että opettajankin vaan että ei siinä oikein tarvi olla mitään sellaista kunhan sieltä nyt jotain. Niinkuin tällainen fenomenologian pohjalta juttu ja sit me oltiin, että mikä fenomenologia."*

Ryhmä ehdotti kaikkia mahdollisia teorioita. Ne eivät kelvanneet. Heistä tuntui siltä, että oli yleensä vaikeaa perustella koko tätä menetelmää ja analyysitapaa. *"Niin tuntui välillä hankalalta välillä kun että se on vähän epämääräinen. Kun meillä oli toi kvalitatiivisen, se kurssi oli silloin, niin paljompaa muistaa siitä, kun me oltiin vielä tekemässä muuta, niin ei se kurssi kiinnostanut siinä mielessä."*

Ryhmä on tehnyt työtä siten, ettei heidän tarvitse muokata sitä enää myöhemmin. Opettaja on ollut heidän mielestään huolissaan siitä, että he ovat vasta analysointivaiheessa menossa. He ovat mielessään työstäneet työtä kokoajan. Siitäkin huolimatta vaikka paperilla ei ole vielä niin paljoa asioita. Välillä heille tulee paniikkia siitä, kun yhden lauseenmuokkaamiseen kuluu 15 minuuttia. He aikovatkin luetuttaa työnsä ensin muualla ennenkuin palautavat sen opettajille.

Itsenäistä aikaa olisi ryhmän mielestään voinut olla tässä syksyllä enemmän. Keväällä sitä oli heidän mielestään riittävästi. Silloin ei olisi tarvinnut olla enempää, sillä he eivät olisi pystyneet mielestään sitä hyödyntämään. *"Meillä pyyhki yli hilseen se koko homma silloin."*

Tilastotieteen kurssi ei ryhmää hyödyntänyt. Se aiheutti heille ylimääräistä paniikkia, johtuen siitä, että kurssi alkoi jo vuodelalussa ja keskeytyi sitten puoleksi vuodeksi. Alkuvuoden asioita oli heistä vaikea muistaa. Se aiheutti paniikkia myös tilastotieteen kokeeseen. *"Kahden viikon pumpsissa menttiin sitten hirveen kiireellä ja näin pyyhki sitten läpi hilseen."*

Ryhmän mielestä on paljon kritisoitu sitä, miksi tämän työn täytyy olla näin laaja. Siihen liittyvä opetuksen he kokevat huonoksi. Ryhmä toivoo sitä, että ne, jotka opettavat menetelmiä, olisivat siihen todella perehtyneitä. *"Niillä kursseilla ei käsitellä semmoisia kongreetteja, ne on vaan semmoisia höpinöitä joistakin kirjoista. Näin teet haastattelun, voit tehdä puhelimitse ja jne., paljompaa se auttaa."* Päätötyö sinällänsä alkoi heidän mielestään hyvään aikaan. Koko prosessi olisi voinut olla heidän mielestään tiiviimpi. Heidän mielestään todellinen väli työn todellisen aloittamiseen on liian pitkä. Heistä tuntuu siltä, että työ on sinällänsä suuri stressi, koska he ovat ensimmäistä kertaa tällaista työtä tekemässä. Asiat ovat

uusia ja niitä on vaikea omaksua. Vaatimukset ovat heidän mielestään liian suuret työtä kohtaan. Nyt työn loppuvaiheessa tilanne olisi heistä toinen, helpompaa olisi aloittaa uusi työ. Ryhmän mielestä joka asiassa on saanut lyödä päätä seinään. He ajattelivat, että idea koko prosessissa on se, että opitaan kun tehdään mahdollisimman paljon. Sekä myös se, että opitaan myös virheiden kautta.

4.2 Ryhmä 2. 1.- haastattelukerta

Ryhmä on tekemässä teoriaosuutta. Heidän on tarkoitus kerätä tutkimuksen aineisto kyselyn avulla. Kyselyn he ajattelivat toteuttaa avoimilla kysymyksillä. Idean ryhmä keksi viime keväänä. Kesällä he ovat nähneet toisensa ja he ovat olleet siitä lähtien kokoajan tämän idean kimpussa.

Tutkimuksen alkuvaiheessa ryhmällä oli vaikeuksia aloittaa koko päättötyöprosessia. He eivät oikein tienneet mitä heidän tuli tehdä. Heille sanottiin, että nyt vain ryhdytte tekemään sitä. *"Me oltiin varmaan niin tyhmiä. Se, että meiltä kysyttiin että kumpaa me tehdään, kvantitatiivista vai kvalitatiivista niin ei me tiedetä itsekään. Se oli hyvä se tutkimusseminaari, se auttoi paljon, jos sitä ei olisi ollut niin ei oltaisi selvitty."* Ryhmä lähti mielestään toteuttamaan prosessia takaperoisesti liikkeelle. He aloittivat ensin kyselylomakkeesta, vaikka heidän piti lähteä teoriasta. Ryhmä mietti jo silloin sellaisia kysymyksiä, kuten; mitä oikein pitäisi ja voisi kysyä ja mitkä asiat olisivat tärkeitä kysyttäväksi. Lopulta ryhmä palasi kuitenkin alkuperäisiin kysymyksiin. He kävivät kysymyksiä läpi ja muuntelivat niitä. He halusivat saada kyselylomakkeen avulla laadukasta tietoa esille. *"Me painiskellaan sen kyselylomakkeen kanssa, niin pitäisi ensin miettiä niitä kriteereitä mitä siinä kyselylomakkeessa aiotaan tutkia. Niin ei meillä sitä kurssia ole edes ollut. Ongelmia on ollut mm., se että miten muotoilla, sillä lailla muotoilla ne kysymykset että ei voi vastata kyllä. Siitä tulee 8 sivua, kukaan ei jaksa vastata siihen."*

Ryhmällä on ollut vasta kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen kurssit. Nyt seuraavaksi tulee tilastotieteen esittely. Heidän mielestään ne olisi pitänyt olla jo alkuvaiheessa. *"Olisi ollut jotain kuvaa vähän siitä, että mitä tässä tapahtuu."* Ryhmän mielestä kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset tutkimuskurssit tulisi olla ensin ja sitten vasta tutkimustyön aloitus. Tilastotiede ei ole vielä heillä alkanut. Sekin alkaa ryhmän mielestä liian myöhään. Hyvä heidän mielestään olisi ollut tietää jotain perusteita kyselylomakkeen teon kriteereistä siinä työn vaiheessa. *"Kun ei mietitty vaan prantättiin, että näin kysytään mutta kriteereitä pitäisi*

mieltä vähän etukäteen, se varmaan selkeyttäisi sitä. Ehkä ne käsitteet selvisivät että tietää vähän mistä puhutaan. Se oli kuitenkin niin pieni, se teoria alue jota he kävivät läpi. Se oli aika vähäistä, muutama hassu tunti kvantitatiivista, just sen verran että tietää mikä on kvantitatiivinen. Käsitteitä olisi voinut käydä läpi eritavalla että ne olisi selkeyttäneet." Kevään kurssi olisi voinut ajoittua ryhmän mielestä vähän aikaisemmin Mikäli se olisi ollut aikaisemmin, niin se olisi kiinnostanut enemmän.

Ohjausta ryhmä on saanut, jos he ovat varanneet etukäteen ajan. Hyvin se on heidän mielestään toiminut. Ongelmia heillä on ollut koulun pc-koneiden kanssa. Viimeksi he ehdivät tehdä kolme tuntia työtä, kunnes heille ilmoitettiin, että koneissa oli viruksia ja työ piti keskeyttää. Tutkimusongelmat ovat ryhmälle itselleen hahmottuneet. Heillä oli sellainen tunti, jossa aiheista keskusteltiin ja opettaja sanoi silloin, että sellaista ja tällaista voisi tehdä. Se auttoi heitä.

Ryhmän mielestä lähteiden merkinnästä on olemassa ainakin kolme eri versiota. Yleensä on aika työlästä korjata työtä. *"Ja miten ne asetukset, opettajatkin tuntuvat olevan erimieltä. Kirjakin sanoo toisin, ei oikein tiedetä, että mitenkä. Ja sitten, kun on seurannut muiden töitä niin niillä on eriasetukset taas. Meneekö se läpi vaikka ne on tehty eri asetuksilla, niinkun herää tommoisia kysymyksiä."*

Kvalitatiivinen, kuten myös kvantitatiivinen teoria voi olla ryhmän mielestä opettajillekin hankala opettaa. *"Se on hyvä opettaja, tuntuu siltä, että hän on vielä enemmän kiinnostunut kuin myö koko aiheesta, että siinä mielessä."* Ryhmässä on heidän mielestään hyvä työskennellä, ei tarvitse yksinään pohtia asioita. Muu opiskelu joskus haittaa heitä. On muita tenttejä, aika ei tahdo joskus riittää. Välillä ryhmästä tuntui siltä, että luppoaikaa oli paljon. Työharjoittelu vaatii heidän mielestään paljon. Nyt he ovat saaneet mielestään hyvin tehtyä joulun aikana. Ryhmän mielestä löytyy onneksi aina joku, joka on ryhmästä aktiivinen ja ko-koaa porukan työntekoon.

Ryhmä 2. 2. -haastattelukerta

Ryhmä on nyt siinä vaiheessa tutkimuksessaan, että he ovat saaneet tutkimustulokset siirrettyä tietokoneelle. Seuraavaksi he aikovat vetää yhteen tutkimustuloksia. Heillä on selkeä kuva työnsä etenemisestä. Selvyyttä he kaipaavat kuitenkin oman työnsä sisältöön.

Suurimmat ongelmat ryhmällä on ollut mielestään koulun tietokoneiden kanssa. Heidän mielestään koneiden kapasiteetti ei riitä pyörittämään laskentaohjelmaa. Tämän myötä heille on kasautunut ongelmia tallennuksessa, sekä tietojen siirtämisessä kirjoitusohjelmaan. Osan ongelmista he laittavat omaan osaamattomuuteensa. Heidän mielestään eivät mikrotukihenkilöt myöskään osaa käyttää koneita. Heiltä on paljon hävinnyt tietoa levykkeeltä. Syyksi he laittavat koulun koneiden virukset. Kaikki tämä on nostattanut osaltaan stressiä päättötyötä kohtaan. Selviytyäkseen paremmin tutkimustulostensa kanssa, he suorittivat ylimääräisenä opintona laskentaohjelman kurssin. Sen he kokivat vaikeaksi.

Keväällä ryhmällä oli vaikeuksia kyselylomakkeen kanssa. Vaikeuksia oli lähinnä muotoilla kysymyksiä riittävän yksinkertaisiksi. Tekemässään pilottitutkimuksessa, heillä ei tullut kysymysten kanssa ongelmia. Ihmiset osasivat vastata siten, kun he alunperin olivat halunneet. Kuluvana syksynä heillä meni analyysivaihe soutamiseksi ja huopaamiseksi. Heillä oli ohjaajan kanssa epäselvyyksiä työn etenemisestä. Asia korjaantui, mutta he kokivat tehneensä turhaa työtä. Ryhmä ajatteli epäselvyyksien muodostuneen sitä, että he puhuivat ehkä silloin eri asioista kuin ohjaaja ja esittivät asiansa huonosti ohjaajalle. Epäselvyyttä on heistä aiheuttanut se, että heidän mielestä ohjaajat ovat alkaneet vertailla töitä keskenään. *"Vaikka meille sanottiin, että meillä on liian pieni otos. Sitä ei voi yleistää. Niin sit tulee että teillä on niin iso otos että sen voi yleistää, että välillä ei oikein tiedä että mitä."* Ohjausta he ovat saaneet, jos ovat vain varanneet ajan. Usein heistä on vaikea ennakoida tarvittavaa ohjauksen määrää ennakoon. Heidän mielestään apua asioihin tarvitaan yht'äkkiä. Paljon apua heille on ollut siitä, kun he ovat lukeneet aikaisemmin tehtyjä päättötöitä.

Ryhmän mielestä päättötyöhön kohdistuneet yleiset odotukset olivat laajat. He kritisoivat sitä, ettei siihen kuitenkaan annettu ohjeita ja valmiuksia riittävästi. Asioita ei ryhmän mielestään opeteta. Esimerkiksi tilastotieteen kurssin tulisi ryhmän mielestä olla sisällöltään sellainen mikä tukisi heidän työtään. Kurssilla olisi voinut käydä konkreettisia asioita läpi, esimerkiksi ongelmia ryhmien omista töistä. Opetetut asiat olivat heistä irrallisia ja niitä oli vaikea sitoa mihinkään aiemmin opittuun. Heidän mielestään pelkät perusasiat olisivat riittäneet.

Ryhmässä on ollut mukava tehdä työtä. Heistä tuntuisi, jos he olisivat yksin tehneet, että he kaikki olisivat saaneet vähintään hermoromahduksen. *"Kun tässä sopassa on muita niin sitä jaksaa paremmin mennä eteenpäin."* He ajattelevat, että vaativatko he itseltään liikaa. He haluavat kuitenkin hyvän numeron tästä työstä. Aika ei tahdo heistä riittää. Mikäli he tekevät jotain muuta, alkaa omatunto heti soimata siitä, että työtä pitäisi tehdä. Tämä johtuu heistä siitä, että työ arvostellaan ja he haluavat siitä hyvän numeron. Kaikki tällainen lisää paineita. Paineita lisää myös tietämys siitä, että joillakin työ on jo valmiina. Heidän mielestään aikaa työn tekemiselle pitäisi olla jossakin vaiheessa kaksi kuukautta siten, ettei silloin olisi mitään muuta. Muu opiskelu ja harjoittelu lisäävät nopeasti ylimääräistä kiirettä. Maaliskuussa kun heillä oli pitkä harjoittelu, he olisivat toivoneet itsenäistä aikaa enemmän. *"Harjoittelu vie aikaa ja kun täälläkin koulussa on päivän niin tuntuu ettei jaksaa mitään."* Päättötyön tekeminen voisi heidän mielestään alkaa jo aikaisemmin, niin ettei tähän loppuun tulisi ajallisesti niin paljon painetta.

4.3 Ryhmä 3. 1.- haastattelukerta

Ryhmä on tällä hetkellä tekemässä haastattelulomaketta. Lisäksi he miettivät nyt teorian määrää ja sen rajaamista

Ryhmän piti lyhyessä ajassa päättää päättötyön aihe. Aihe löytyi erään symposiumin avulla. *"Aihe piti niinkuin tavallaan keksiä tai se olisi pitänyt tulla jostakin tarpeesta. No meillähän se ei tullut mistään tarpeesta, vaan meidän tuli se keksiä. Se mejän aihe tuli hurjan miettimisen jälkeen. Me oltiin innostuneita siihen ja sitten ohjaajat olivat sitä mieltä, että se oli liian lääketieteellinen ja tätä ei oikein voi tehdä. Siihen meni se mielenkiinto, mutta ei se lannistanut meitä ja ehkä se antoi vähän potkua."* Keväällä he luulivat, että se on helppoa, että he menevät vain sairaalaan ja hakevat sieltä perustiedot tutkimukselleen. Ohjaajat olivat ryhmän mielestä liian kriittisiä tutkimuksen alkuvaiheessa, ideapaperivaiheessa. Ryhmän työtä pidettiin turhana tutkimuksena. Heille sanottiin, että etteivät he sellaisia potilastietoja mistään saa. He kokivat sen tyrmääväksi vastaanotoksi. He ajattelivat kuitenkin, että ehkä opettajien kritiikki johtui siitä, ettei heillä ollut vielä riittävän selkeitä suunnitelmia tutkimuksestaan. Alun epäselvyyksiin kuului se, että heidän luultiin arvioivan lääkärin työtä opinnäytetyössään, vaikka he tarkoittivat fysioterapeuttien työnsuorittamista. Opettajien asennetta ei koettu alkuvaiheessa kannustavaksi. Kummastusta herätti heissä, kun yksi ulkopuolinen opettaja oli enemmän kiinnostunut asiasta. Heidän ohjaajat eivät heidän mielestään olleet ollenkaan. He ajattelivat, että kenties heidän esitystavassaan oli silloin jotain ärsyttävää.

Aineiston hankinnan katsottiin viivästyneen jo pelkästään siitä syystä, että ryhmä luuli, että etteivät he saa sairaalasta tarvitsemaansa aineistoa. Aineistoa kuitenkin löytyi. Alkuvaiheessa tapahtui informaatioissa epäselvyyttä, kun ryhmä luuli, että potilaslupaa haettaessa täytyy olla lupa jostakin tietyltä taholta. Käytäntö osoittautui kuitenkin lopulta sitten toiseksi. Tämän epätietoisuuden he katsoivat myös osaltaan viivästyttäneen työn tekemistä. Heidän aiheensa on yksinkertaistunut prosessin aikana. Alussa he eivät olleet sitä mielestään vielä niin tarkasti eritelleet:

Ryhmälle on tullut sellainen kuva, että heiltä on puuttunut työstä selkeä viitekehys, miten työssä edetään. Nyt he tietävät miten he etenevät työssään seuraavan vaiheen, mutta sitten jatko on heille epäselvää. *"Että mitäs nyt sitten pitäisi tehdä."* He miettivät sitten vasta, että kuinka tämä työ seuraavaksi etenee.

Työharjoittelu häiritsee heidän mielestään työhön keskittymistä. Toisaalta taas työharjoittelu edesauttoi uusien päättötyön kannalta tarvittavien kontaktien syntymistä.

Ongelmaksi koettiin ja koetaan edelleen epätietoisuus siitä, että mikä on laadullisen ja määrällisen tutkimuksen ero. Millä tavoin se heidän tapauksessa olisi jompi kumpi. He ajattelevat, että se on heille vielä jonkinverran epäselvää. He ajattelevat, että siihen vaikuttaa niin monet tekijät. *"Sellaista on myös väläytetty, että voitaisiin käyttää molempia. Ehkä alkupe-
räinen idea on, että tehdään jompi kumpi, ainakin minä olen näin ymmärtänyt."*

Kurssit ovat olleet ryhmän mielestä sekavia ja asioiden käytäntöön vieminen on ollut hankalaa. *"Puhutaan kaiken maailman korrelaatiokertoimista ja käytännössä niillä ei ole juuri mitään. Ja sitten hyvin irrallisia juttuja, irrallisia papereita annettiin. Tota eräs tuttava oli opettajan koulussa, oli joskus valmistunut, niin hänellä oli vastaavat muistiinpanot. Niitä ei voi verratakkaan samana päivänä. Siinä on kaikki selvitetty tarkasti ja loogisesti men-
nään, että sulle ei jää epäselväksi jostain termistä että mitä se tarkoittaa. Ja nyt on tullut se, että kun tenttiin lukee, niin on tullut esille sellaisia irrallisia juttuja joita ei voi yhdistää mihinkään, ehkä vain sen pääotsikon alle."*

Ryhmän mielestä ideapaperi -vaihe olisi pitänyt olla aikaisemmin esillä. Silloin sen olisi mieltänyt paremmin. Se olisi tuonut selkeyttä aloitusvaiheeseen tutkimuksen kulun etenemisestä. Epäselvyyttä oli myös heidän mielestään ohjaajien ja opiskelijoiden välillä siitä, missä mennään. *" Tutkimussuunnitelmaan pyydettiin, että olisi hyvä analysoida se. Mutta millä menetelmällä aineistoa käsitellään, kun meillä ei ole edes tilastotieteen kurssit alkaneet."*

Muistatteko sitten kun sanottiin, että elkkä sitten laittako sitä. No eihän me voida laittaa, kun me ei tiedetty asiasta juuri hölyn pölyä." He ajattelivat, että on huono asia kun tutkimussuunnitelmaa tulee näyttää lupia myöntäville tahoille, koska siitä tulee ilmetä miten tutkimusta käsitellään ja analysoidaan. Näitä osuuksia ei ole vielä ollut heidän opiskelussaan.

Kun he saavat potilaspaperit, niin he tietävät tarkalleen mitä niistä pitää katsoa, koska heillä on se kirjattu suunnitelmiin. Seuraava ongelma on se, kuinka he lähtevät rakentamaan lopputyötään loogisessa järjestyksessä. Teorian rajaaminen ja sen määrä tuntuu heistä vaikealta, koska aihe tuntuu olevan niin laaja. *"Niin, että mitenkä se kytkeytyisi tähän meidän aiheeseen. Mikä olisi järkevä teoria, niin se on meille pikkuisen epäselvää. Mitä siihen pitää laittaa, pitääkö siihen kaikki vai osa."*

Tutkimusseminaari selvensi ryhmän mielestä asioita jonkin verran. Sen johdosta he tekivät tutkimusselosteeseen tarkennuksia. Tilaisuus oli heidän mielestään rakentava ja ohjaajien suhtautuminen heidän työhönsä oli aivan toista verrattuna kevääseen. *"Ohjaajatkin huomasivat, että myö ollaan tosissaan koska ollaan asiasta todella kiinnostuneita."*

Tämän hetken tilannetta on hieman vaikeuttanut heidän aihettaan koskevan uuden teorian ilmestyminen. He ajattelevat, että nämä kaikki siihen liittyvät hoitokäytännöt ovat loppujenlopuksi aika laajoja asioita. Se, että miten tarkasti ja laajasti he sen käsittelevät, on vielä hieman epäselvää. Tarkoitus on myös jakaa työn tekemistä, sillä kolmestaan työn tekeminen on heidän mielestään aika hankalaa ja hidasta.

Ryhmän mielestä prosessia verrataan jossain suhteessa korkeakouluun ja siihen, miten se siellä tehdään. Päätötyön malli on otettu sieltä. Korkeakoulussa heidän mielestään käytetään enemmän aikaa tutkimusmenetelmien käsittelyyn. Siltä pohjalta heille on hieman epäselvää se, että tekevätkö he tutkimusta vaiko jotain muuta. Heille ohjaus on aktiivista, sitä saa jos sitä pyytää. *"Meillä ei ole tullut vielä sellaista suurta problemaa, että myö oltaisiin tarvittu ohjaajaa. Mutta tietenkin sitten, kun mennään noihin tilastotieteen asioihin ja*

tietenkin tässä teoria vaiheessa." He ovat miettineet sitä, että onko ohjaaja se henkilö, joka antaa heille ne puitteet tehdä jotain juttua. Vai onko ohjaajan tehtävä ohjata työtä johonkin suuntaan ja se olisi kuitenkin vain ohjaajan oma tietty mielipide." Minusta siinä usein tulee suuntaviivoja ja siinä tasolla, ettei siitä hirveästi meidän opintojen tasolla mitään ymmärrä. Jos ajatellaan tätä meidän aluetta niin minusta tuntuu, että tämän hetken ohjaajilla ei ehkä ole riittävästi valmiuksia ohjata meitä kuin antaa teknisiä ohjeita. Kun ajatellaan sitä sisältöä, se on äärimmäisen spesifi sisältö. Mulla on ainakin se tunne, että ei pystytä ohjaamaan riittävän tehokkaasti. Tää fysioterapia on niin laaja alue että ei voikaan tietää ihan kaikkea."

Ryhmästä tuntuu siltä, että he joutuvat pinnistämään muussa opiskelussa niin paljon, että päättötyön tekeminen jää vähemmälle. Kun on kaikennäköistä päällekkäisyyttä niin vaikea on keskittyä kunnolla työn tekemiseen. *"Kyllä se lopputulos olisi varmaan erilainen, jos meillä olisi puolivuotta aikaa sitä tehdä. Siihen pystyisi keskittymään, kun ei olisi mitään muuta ja tekisi sitä aivan täysillä."*

"Vaatimus on aika kova, että kun on kyseessä tällainen harjoitustyö, hirveesti vaaditaan. Tällaisesta karpäsestä tehdään härkänen, ehkä se sitten opettaakin, se siinä kai on tarkoitus. Kuitenkin ne loppupuitteet pitää olla hirmu hienot, kaikki kovat kannet ja sitten englanninkieliset tiivistelmät ja kaikki mahdolliset siinä alussa. Jos ajatellaan, että tämä on joku ammattikorkeakoulu ja tiedekorkeakoulussakaan ei vaadita tällaisia juttuja. Niin tuntuisi ettei se mene sillätavalla loogisesti eteenpäin. Toisaalta vaaditaan enemmän, toisaalta sitten vähemmän. Sitten siitä englanninkielisestä lyhenteestä ilmoitetaan, että vähintään vasta neljäs-viides kerta, opettaja ei hyväksy aikaisempia. Kyllä se mielestäni on jo pikkaosan viilaamista, tehdään liian vaikea siitä kynnyksestä."

Ryhmä 3. 2.- haastattelu

Ryhmä on nyt kirjoittanut pohdintaa ja heillä on kuluvalle viikolla tarkoitus jättää työ tarkastelua varten. Kun ryhmä on käyttänyt työssään sekä laadullista, että määrällistä menetelmää, on heillä myös ollut kaksi ohjaajaa. Heidän mielestään ohjaajat ovat olleet jonkin verran yhteistyössä keskenään. Yhteistyön määrään on vaikuttanut heidän mielestään rajallinen aika. He ovat saaneet ohjausta, mutta se on ollut heidän mielestään epätarkkaa. Se saattaa johtua heidän mielestään heidän aiheen vaikeudesta.

Ryhmä on halunnut tuoda jo aiemmin omaa tekstiään luettavaksi, mutta ohjaajat ovat kieltäytyneet, koska ajttelevat vaikuttavansa liiaksi työhön. *"Mutta toisaalta ei kai ole tarkoitus jättää pulaan opiskelijoita. Meidän työtä ei ole kertaakaan otettu luettavaksi, vaikka tiettyjä osioita on ollut valmiina jo jonkun aikaa."*

Keväällä työharjoittelu vei aikaa työltä. Yksi heistä oli vielä harjoittelemassa kauempana. Kevään aikana he kuitenkin saivat kyselylomakkeen valmiiksi. Ohjaajat eivät silloin heidän mielestään tienneet, kuinka kyselylomake tulisi tehdä tässä heidän tilanteessa. Heistä tuntui muutenkin, että tietoa tuli liian vähän ohjaus kerralla. Usein ohjaajatkin korjasivat niitä asioita, joita olivat itse edellisellä kerralla ohjanneet. Asiat eivät tulleet heistä konkreettisesti esille, vaan ne olivat lähinnä ulkoasullisia ohjeita. Heistä tuntui silloin epävarmalta. He miettivät, että ohjaajilla on niin monta työtä etteivät ehdi kaikkiin riittävästi paneutua. Heistä tuntuu, että ohjaajilla saattaa olla myös paljon muutakin tekemistä. Ryhmän mielestä opinäytetyön periaatteellinen arvostus on sekundääristä. Siltä kuitenkin vaaditaan paljon, eikä sitten siihen saa heidän mielestään riittävästi ohjausta. He olivat tyytyväisiä kun saivat kyselylomakkeen tehtyä. Heillä ollut kuitenkin silloin ajatusta siitä, kuinka he lähtevät tulkitsemaan tuloksia. He kaikki osallistuivat työharjoitteluun jo kesällä. Se oli mahdollista suorittaa silloin ja niin heille jäi sitten enemmän aikaa työn tekemiseen.

Ryhmän mielestä tutkimusta tukevat kurssit olisi pitänyt olla aikaisemmin. Ne olisivat pitäneet olla syvällisempiä sisällöltään. *"Kyllä niitä ranskalaisin viiruin käytiin läpi."* Ryhmän keräämä tutkimusaineisto on ohjannut heidän työn edistymistä. Selvää suunnitelmaa mitä seuraavaksi tapahtuu ei ole ollut ennakkoon ajatuksissa. Ongelman ilmaannuttua he ovat kottaneet ratkaista sitä.

He ajattelevat, että ohjaus ei ole ollut riittävän selkeästi esitettyä. *"Niin poliittisia vastauksia, tutustukaa menetelmäkirjallisuuteen. Se ei ole ollut mitään kongreettista."* Heitä huolestuttaa se, että ketä syytetään, jos arviointitilanteessa huomataan, että tutkimusmenetelmät eivät ole oikein ja työ on tehty väärin. Heille vastattiin, että jos työ on hyvin perusteltu niin heitä ei syytetä. He katsovat, että heidän työ on väliinputoaja. He eivät voi mielestään oikein käyttää kumpaakaan tutkimusmenetelmää. Heistä tuntuu ettei työlle löydy filosofisia perusteita. He ovat mielestään tehneet työtä selkää seinää vasten, ulkopuolelta ei ole tullut apua. Jonkin verran he ovat saaneet yliopisto tutuilta apua.

Päättötyössä käytettäviä käsitteitä täytyy heidän mielestään selvittää auki lapsellisella tasolla. Ohjaajat eivät heidän mielestään osaa vielääkään sanoa, että mille tasolle, kenelle työt on tarkoitus osoittaa. He miettivät vielä työn alkuvaiheesta sitä, että kun heidän piti keksiä aihe ja he kävivät ohjaajan luona, niin heille sanottiin aina, että miettikää. Silloin he olisivat kaivanneet tietoa siitä, että saisivatko he näillä suunnitelluilla keinoilla tiettyjä tuloksia esille. *"Meille pitäisi perustella miksi, eikä vaan miettimällä. Sillä meillä on se tieto mikä meillä siinä vaiheessa on."* He kaipaavat ohjaajilta enemmän vallankäyttöä, suoraan sanomista varsinkin siinä asiassa, jos työ on liian vaikea toteuttaa jollakin menetelmällä, eikä ryhmä sitä itse huomaa..

Syksyllä olisi ryhmän mielestä voinut olla enemmän aikaa järjestettynä itsenäiseen opiskeluun. Käytännön kenttäharjoittelun he kokivat raskaaksi. *"Siellä pitäisi heti satasella lähteä siihen. Joku voi tehdä löysin rantein mutta jos haluaa tehdä kentän kunnolla ja oppia*

sieltä, on siihen panostettava." Heistä se on myös psykologinen juttu, sillä eihän koskaan tiedä sitä, onko se heidän tuleva työpaikkansa. Huonoa kuvaa ei itsestään voi antaa.

Ryhmän mielestä on turhauttavaa, että tehdään 10 opintoviikon työ, joka ei kuitenkaan ole pro gradua vastaava. Päätötyöllä ei ole sellaista merkitystä, kun se on heidän mielestä sellainen harjoitustyö. Monenkin päätötyö menee valmistuttuaan laatikkoon. Alkuvaiheessa ryhmälle asetetaan suuret vaatimustasot työn tasosta. Työ pitää mm.tarkistuttaa ulkopuolisilla. Työn loppuvaiheessa vaatimustaso on alhaisempi. *"Tee mitä teet kunhan perustelet."*

Heistä työn tarkoitus on varmaan se, että mietittäisiin asioita syvällisemmin ja saataisiin laadua ja arvostusta enemmän fysioterapeuteille. He osaavat nyt tarkastella tutkimusten luonnetta ja kiinnittävät tutkimuksia lukiessaan huomioita ihan eri asioihin kuin ennen.

5. KUVAUKSISTA TULKITTUJEN MERKITYSKOKONAISUUKSIEN ANALYYSI

5.1 Tutkimuskysymyksen merkitys

Jokaisella ryhmällä oli jonkinlaisia ongelmia työn alkukäynnistyksessä. Vaikeuksia kahdella ryhmällä oli keksiä tutkimuskysymys. Ongelmia lisäsi, kun tavoitteena oli vielä se, että tutkimuskysymyksen tulisi nousta jostakin työelämän tarpeesta ja kaksi ryhmää totesi vaikeudeksi sen, että ei ollut tarvetta tutkia mitään. Ongelmaksi koettiin myös se, mitä oikein pitäisi tehdä, oppilaista tuntui että työn aloittaminen ikäänkuin putosi yht'äkkiä eteen. Ongelma oli myös se, mikä oli yleensä ideapaperi ja mitä siihen tuli laittaa. Ongelmien kasaantuessa, kiinnostus päättötyötä kohtaan laski. Muita alkuvaihen ongelmia oli opiskelijoiden havainnot opettajien ylikriittisestä suhtautumisesta työn alkuvaiheessa.

Opiskelijat lähtevät mahdollisesti aivan eri tasolta liikkeelle, kuin on ajateltu. Kun tutkimukseen liittyviä käsitteitä ei ymmärretä ja niiden tärkeyttä ei osata mieltää jo tutkimuksen käynnistysvaiheesta lähtien riittävästi, kärsii niiden tiedostaminen ja siten myös niiden yhdistäminen omaan työskentelyyn. Ne jäävät irrallisiksi asioiksi vailla mitään sidottavuutta. Opiskelijat kiinnostuvat vasta sitten, kun asiat tulevat ajankohtaiseksi ja kohdistuvat oman työn tekemiseen. Tämän suuntaisia asioita tulee ilmi, kun ryhmät kertovat ongelmiksi sen, että mikä on menetelmä, mikä on aineisto, tutkimusmenetelmäaineisto ja keruumenetelmä. Opiskelijat eivät erota näiden eroavuutta ja sotkeutuvat näihin työn alkuvaiheessa. Työ etenee pätkittäin. Kun tietty vaihe työstä on selvitetty, mietitään sitten vasta seuraavaa vaihetta. Työtä puuttuu selvä ennaltasuunniteltu runko, jonka mukaan työ etenee.

Juha Hakalan (1995) tutkimuksessa, jossa tutkimuksen kohteena oli pro gradun tehneitä korkeakouluopiskelijoita, opiskelijat kokivat myös työskennellessään päättötyöprosessissa tutkimuskokonaisuuden kokonaisuudessaan epämääräiseksi.

5.2 Harjoittelun merkitys

Kaikki ryhmät antavat alkuvaiheen haastatteluissa palautetta käytännön harjoittelujaksojen raskaudesta. Harjoittelujakso viivästytti usein päättötyön alustavaa suunnitelmaa. Muunkin opiskelun katsottiin viivästyttäneen päättötyön tekemistä, kaikesta tästä oli seurauksena se että keskittyminen päättötyöhön jäi vähemmälle. Myös jälkimmäisessä haastattelussa opiskelijat antoivat palautetta käytännön harjoittelujen raskaudesta ja siitä, että harjoitteluihin täytyy lähteä aina täydellä vauhdilla mukaan. Ryhmien mielestä vain täysin panostamalla harjoitteluun sieltä voi oppia jotain. Työn alkuvaiheessa työharjoittelu kuitenkin raskaudesta huolimatta helpotti päättötyön kannalta tarvittavien henkilökontaktien syntymistä mm. sairaalassa.

Harjoittelujaksoihin suhtaudutaan tosissaan. Harjoittelun raskauteen vaikuttavat ainakin harjoittelupaikan outous. Joudutaan opiskelemaan talon tapoja, tutustumaan henkilökuntaan sekä sen lisäksi vielä hoidetaan potilaat ja hallitaan eri terapiamenetelmät. Ryhmien mielestä nykyinen harjoittelukäytäntö on raskasta kun ei ole tiettyä osa-aluetta, jota harjoitellaan käytännönharjoittelussa, vaan siellä hoidetaan kaikki, mitä tulee eteen, huolimatta siitä, onko siihen ollut jo opetusta. Harjoittelupaikassa opiskelijat laittavat paljon itseään likoon, sillä kentät koetaan myös jonkinlaisena näyttöpaikkana markkinoida omaa osaamistaan mahdollisille tuleville työnantajille. Kaikki tämä koetaan raskaaksi erityisesti henkisesti. Illansuussa tapahtuvaan päättötyön tekemiseen ei enää jää paljoakaan puhtia.

5.3 Ajankäytön merkitys

Yksi ryhmä pohtii jälkimmäisessä haastattelussa sitä, vaativatko he itseltään liikaa tässä työssä. Aika ei tahdo riittää, jos he tekevät jotain muuta, alkaa omatunto heti soimata, että työtä pitäisi tehdä. Korkeat odotukset lisäävät painetta ja paine korostuu ryhmässä sillä, silloin ollaan omalla työpanoksella vastuussa myös muun ryhmän tuloksesta.

Samana ryhmän mielestä työn aikaistaminen vähentäisi opiskelun loppuajkaan kohdistuvia paineita. Paineita lisää myös se, kun jollakin ryhmällä on työ valmiina.

5.4 Motivoitumisen merkitys

Ahdistusta lisäsi se, että lopputyö yleensä koetaan liian vaativaksi. Yhden ryhmän mielestä englanninkielinen tiivistelmä ja kovat kannet menevät jo liian pitkälle. Heidän mielestään alussa tiedotettiin, että englanninkieliseen tiivistelmään saa todella tehdä paljon työtä. Kokevatko opiskelijat koko projektin alkuvaiheessa niin suureksi ja työlääksi ja vastustavat sen vuoksi omasta mielestään kaikkea "ylimääräistä".

Mikäli työ kuului selvästi johonkin projektiin, se koettiin hyödylliseksi ja se vaikutti myönteisesti motivaatioon. Toisaalta opiskelijat kokivat koko työn tekemisen turhauttavaksi, koska sen arvostus ei ole pro gradua vastaava. Työ koetaan vain harjoitustyöksi, vailla mitään suurempaa tarkoitusta.

5.5 Henkilökohtaisten valintojen merkitys

Kantaa otettiin myös itsenäisten työskentelyjaksojen pituuteen ja ajoittumiseen. Opiskelun aikana on työn tekemiseen varattu tiettyjä varsinaisia itsenäisiä jaksoja, jolloin ei ole muuta opetusta. Kritiikkiä esiintyi jaksojen ajoittumisesta kalenterilomien yhteyteen, mikä johti erään ryhmän mielestä houkutukseen lähteä aikaisemmin lomanviettoon tai jatkamaan loman

viettoa kotona. Loma koettiin yhdessä ryhmässä liian pitkäksi. Yksi ryhmä oli organisoinut ajankäyttöään niin, että he kaikki olivat suorittaneet käytännön harjoittelut kesäloman aikaan. Heille jäi työn tekemiseen opiskeluiden alettua enemmän yhteistä aikaa, silloin kun muut olivat harjoittelemassa.

Opiskelijoilta puuttuu vastuuta omasta työskentelystä. Opiskelijat kaipaavat vapautta järjestää opiskeluaan itsenäisesti. Toisaalta, kun vapautta oppilaitoksen puolesta järjestetään, eivät opiskelijat kykene itsenäisesti organisoimaan tekemisiään.

5.6 Ryhmän merkitys

Ryhmässä työskentely koettiin hyväksi. Vaikeuksia oli myös ryhmän työskentelyssä, työn jakaminen koettiin ongelmalliseksi. Työn jakamiseen liittyy alkuvaiheessa epäselvyyksiä. Työtä on vaikea jakaa jos sen loogisessa etenemisen käsittämisessä on ongelmia. Loppuvaiheessa taas ryhmässä yhteistyö toimi ja työnjakamisessa ei ollut ongelmia. Positiiviseksi asiaksi katsottiin, että ryhmässä oli erilaista osaamista, joka täydensi kokonaisuutta. Myös ryhmän tuki ja turva koettiin rauhoittavaksi asiaksi, vastuun jakautuminen monelle taholle rauhoitti työskentelyä. Ryhmän työskentelyä hidasti se, että ryhmä oli jakautunut eri harjoittelukentille, välimatkatkin estivät tällöin yhteistä työn tekemistä.

5.7 Metodiopintojen ajoittumisen merkitys

Päätötyötä tukevien kurssien ajoittumiseen esitettiin kritiikkiä kaikissa ryhmissä molemmilla haastattelukerroilla. Yleensä ajateltiin, että kurssit olivat ajoittuneet liian myöhään, jolloin ne eivät tukeneet päätötyötä. Opiskelijat kaipasivat alkuvaiheessa tietoa yleensä tutkimuksen suorittamistavoista. Myöhemmin tutkimussuunnitelmavaiheessa kaivattiin tietoa jo selvästi kvalitatiivisesta ja kvantitatiivisesta tutkimuksesta ja niiden eroavuudesta. Myös tietoja analysointimahdollisuuksista olisi yksi ryhmä kaivannut jo tutkimussuunnitelmavaiheessa. Metodikurssien sijoittuminen erilleen niin että kvalitatiivinen oli keväällä ja kvantitatiivinen

syksyllä katsottiin vaikeuttaneen tutkimusmenetelmien eroavuuden käsittämistä, mikä näkyi vaikeutena työn käynnistämisessä. Toisen kurssin sijoittuminen aivan kesän kynnykselle vaikeutti kurssiin orientoitumista, useilla opiskelijoista ajatukset olivat jo kesälomassa. Orientoitumista vaikeutti myös se, että päättötöiden valmistumiseen oli vielä silloin puolitoista vuotta aikaa. Vaikeuksia oli myös motivoitua ammatillisiin kursseihin silloin kun kurssi eteni. Usein opiskelijat myöhemmin huomasivat, että kyseisten kurssien tietoja olisi tarvittu päättötöissä.

Ongelmia on aina kurssien ajoittamisessa, opiskelijat etenevät työssään eritahdissa, asiat kiinnostavat siinä vaiheessa, kun niitä itse tarvitsee omaan työskentelyynsä. Myöskään selvästi ammatillisiin kursseihin ei osata suhtautua riittävällä kiinnostuksella. Juha Hakalan tutkimuksissa (1995), opiskelijat antoivat kritiikkiä sekä metodi- että teorian tiedon vähäisyydestä.

5.8 Metodiopintojen sisällön merkitys

Ryhmät toivoivat kurssien sisällöiltä syvällisyyttä, mikä ilmeni molemmissa haastatteluissa. Ranskalaisista viiruista toivottiin päästävän syvällisemmälle tasolle. Toivomuksia oli myös, että kurssien sisältö konkreettisesti tukisi heidän työtään. Kursseilla käytäisiin niitä asioita läpi, joita he omassa työssään silloin tarvitsevat. Kahdella ryhmällä oli vaikeuksia aineiston keruu vaiheessa siitä, kuinka kysymykset haastateltaville laaditaan. Vaikeuksia oli teemoittaa teemahaastattelua ja toteuttaa riittävän selkeä kysymyslomake. Useilla opiskelijoista tuntui olevan epäselvyyksiä tutkimuksen suorittamisen peruskäsitteissä.

5.9 Ohjauksen merkitys

Päättötöprosessin alkuvaiheessa opiskelijoiden ajatukset koko prosessista tuntuivat sekavilta. Ilmapöytä hallitsi lähes paniikinomainen tilanne, eikä asioita osattu sitoa mihinkään konkreettiseen. Prosessia eteenpäin vievän punaisen langan löytäminen oli erittäin vaikeata.

Konkreettisuus on asia jota opiskelijat toivovat ohjaukseen. Epätietoisuutta ja osittaista turhautuneisuutta lisäsivät vielä kaikkien ryhmien mielestä opettajien kriittinen suhtautuminen opiskelijoiden työhön kaaosvaiheessa. Yhden ryhmän mielestä opettajien keskinäiset mielipide-eroavuudet työn etenemisestä vaikeuttivat selkeän kokonaiskuvan saamista koko päättötyöstä. Opiskelijat haluavat selvästi tunnustusta ja arvontoa sekä innostuneisuutta opettajien taholta. Tunnustuksen puute ilmeni opiskelijoissa oman työn väheksymisenä. Ajateltiin niin, että opettajilla on paljon muuta tekemistä, etteivät he ehdi paneutua ryhmän työhön, mikä ilmeni molempien haastattelukertojen aikana. Ohjaajilta kaivattiin myös selkeästi val-lankäyttöä. Opiskelijat halusivat, että heitä ohjattaisiin suoranaisemmin. Mikäli työn tekeminen jonkin metodin avulla tuntuu opettajien mielestä oppilaille liian vaikealta, toivottiin, että se kerrottaisiin jo alkuvaiheessa.

Jälkimmäisessä haastattelussa ilmeni, että aineiston analyysivaiheessa oli ongelmia. Yksi ryhmä ei tiennyt, mitä analysointi tarkoittaa ja mikä on analyysimenetelmä. Näistä asioista ei oltu heidän mielestään puhuttu ollenkaan. Opiskelijat saavat paljon tietoa työnsä tekemiseen oppitunneilta ja suoraan ohjaajilta. Konkreettisesti asiat paljastuvat opiskelijoille kuitenkin muuta kautta. Yksi ryhmä totesi, että muiden töiden lukeminen ja kirjallisuuteen tutustuminen auttoi heitä konkreettisemmin. Työn loppuvaiheen ohjauskäynneiltä opiskelijat halusivat enemmän konkreettista ohjausta kuin alkuvaiheessa. Yhden ryhmän mielestä konkreettista oli se, kun opettaja näytti mallia jonkin muun työn rakenteesta

Ohjaukseen kaivattiin selkeyttä. Turhautuneisuutta lisäsi ohjaajien vastaukset, jotka koettiin ns. ympäröiviksi. Opiskelijoilla oli halu saada perusteellista ohjausta, sillä heillä oli pelkona se, että he olivat tehneet työn aivan väärin. Ahdistusta lisäsi vielä se, että virheet tulevat esille liian myöhään, vasta työn valmistuttua.

Samanlaisia tuloksia on saatu esille mm. Kristiina Korhosen ja Raimo Mäkisen (1995) tutkimuksista, jossa he tutkivat ammattikorkeakoulun hallinnon-, kaupan-, tekniikan-, matkailu-, ravitsemis- ja talousalan sekä kulttuurialan opiskelijoiden kokemuksia opiskelusta ja

päättötyöstä. Tuloksissa opiskelijat totesivat saaneensa liian vähän ohjausta työn alkuvaiheessa. Epäselvyyksiä jäi siitä, mistä lähdetään liikkeelle työn tekemisessä. Tietoa kaivattiin selkeästi enemmän aiheen valinnasta, rajauksesta ja yleensä työn tavoitteista. Tutkimuksessaan opiskelijat kaipasivat enemmän henkilökohtaista ohjausta sekä kriittistä palautetta ohjaajilta. Tarvetta olisi ollut myös saada ohjausta aineiston hankinnassa, kyselylomakkeen laadinnassa ja raportin ulkoasussa.

Myös Juha Hakalan tutkimuksista (1995) , jossa hän tutki gradun tehneitten opiskelijoiden työssään kohtaamiaan ongelmia, löydetään samanlaisia arvioita ohjauksesta. Ongelmia oli siinä, että opiskelijat kokivat ohjauksen ohjeet epäselviksi ja ohjauksesta puuttui johdonmukaisuus. Työltä vaadittiin paljon, mutta sitä ohjattiin siihennähden aivan liian vähän. Muita puutteita oli ohjaajien kiinnostuksen puute, ohjaajien ajanpuute sekä ohjaajien asiantuntemuksen puute.

5.10 Tietokoneiden käytön merkitys

Yhdellä ryhmällä oli ongelmia tietokoneiden kanssa sekä työn alkuvaiheessa että myös sen loppuvaiheessa. Alkuvaiheessa ongelmat koskivat koulun pc-koneita, joissa todettiin viruksia. Tämä hidasti työn tekemistä. Loppuvaiheessa ongelmat koskivat lähinnä laskentaohjelmaan liittyviä tallennuksia ja datan siirtoa. Näihin asioihin ryhmä ei saanut mielestään riittävästi tukea mikrotukihenkilöiltä. Ongelmia saattaa esiintyä aina, kun ollaan tekemissä tietokoneiden kanssa. Osan ongelmista ryhmä tunnistaa johtuvan siitä, että heidän tietokoneen käyttötaitonsa ovat puutteelliset. Monet pienetkin ongelmat työn eri osavaiheissa hidastavat työn tekemistä, mitkä lisäävät työn tekemisen psyykkistä kuormittumista.

6. YHTEENVETO

Ongelmia kertyi koko päättötyöprosessin aikana, sen mukaan kun työ eteni. Ongelmien luonne hieman vaihteli, mutta molempien haastatteluiden aikana palattiin usein pohtimaan työn käynnistymisvaiheen ongelmia. Alkuvaiheen suurena ongelmana koettiin koko työn käynnistäminen. Tutkimuksen aihe aiheutti päänvaivaa, ei tiedetty mitä pitäisi tutkia, kun ei ollut erityistä tarvetta tutkia mitään. Tutkimuskysymys ei noussut ryhmien mielestä mistään työelämän tarpeesta. Tutkimusaihe keksittiin lopulta suurien ponnistelujen kautta. Tutkimusaiheen selvittyä opiskelijoilla oli ongelmana muodostaa kokonais käsitys koko tutkimusprosessista. Ei oikein tiedetty, että mitä pitäisi tehdä. Epäselvyyksiä oli ideapaperista, aikatauluista, tarvittavista luvista ja käytettävästä tutkimusmetodista. Osaltaan epävarmuutta lisäsi myös tutkimukseen liittyvän terminologian outous. Vaikeuksia oli ymmärtää mitä mm. aineisto, tutkimusmenetelmä ja keruumenetelmä pitivät sisällänsä. Alkuvaiheen ahdistusta lisäsi muun epäselvyyden lisäksi myös ohjaavien opettajien kriittinen suhtautuminen päättötyöhön.

Sekä päättötyöprosessin alkuvaiheessa että sen loppuvaiheessa ongelmiksi koettiin tutkimusta tukevien metodi-, sekä tilastointikurssien ajoittuminen. Osa ryhmistä olisi kaivannut tietoa jo työn alkuvaiheessa. Tietoa olisi kaivattu enemmän mm. käytettävästä tutkimusmetodin valinnasta ja sitten myöhemmin tutkimussuunnitelmavaiheessa aineiston analysointimahdollisuuksista. Päättötyötä tukevien kurssien sisällöltä kaivattiin oleellisten asioiden korostamista niin, että ne konkreettisesti auttaisivat ryhmiä juuri ryhmän sen hetkisissä ongelmissa.

Ohjaukseen kaivattiin yleensä selkeyttä. Ohjaavilta opettajilta kaivattiin myös enemmän kannustusta, arvontoa sekä innostuneisuutta opiskelijoiden työtä kohtaan. Vallankäyttöä toivottiin ohjaajilta enemmän siten, että asioista yleensä puhuttaisiin suoraan. Mikäli ohjaava opettaja esim. huomaa tutkimusaiheen olevan metodologisesti liian vaikea opiskelijoiden toteuttaa, ohjaaja ilmaisisi tämän heti.

Itsenäinen työskentely koettiin myös ongelmalliseksi. Itsenäistä aikaa katsottiin toisaalta olevan liian vähän. Sen ajoittumiseen olisi opiskelijoiden mielestä kiinnitettävä jatkossa enemmän huomiota. Itsenäinen opiskeluaika koettiin varsinkin käytännön harjoittelujaksojen aikana liian lyhyeksi, jolloin harjoittelun raskaus siihen liittyvine erityistehtävineen vei usein kaiken ylimääräisen ajan. Toisaalta opiskelijat kritisoivat itsenäisen opiskelun ajoittumista liian lähelle kalenterilomia tai niiden yhteyteen. Lomia pidennettiin tilaisuuden tullen itsenäisen opiskeluajan kustannuksella. Yksi ryhmä toivoi itsenäisten jaksoiden sijoittuvan keskelle opiskeluviikkoa, jotta päättötyötä olisi ikäänkuin pakko tehdä opiskelupaikkakunnalla koti-lähdön sijasta.

Työn edistymiseen ja työssä selviytymiseen vaikuttavia tekijöitä tuli haastatteluissa ilmi suoraan muutamia asioita. Muut työhön vaikuttavat ja sitä edistävät tekijät on tavallaan mainittu aiemmin yhteenvedossa ja on sieltä luettavissa. Erikseen mainittu päättötyön tekemistä edistävä seikka oli opiskelijoiden saamat kannustukset ohjaavilta opettajilta. Positiivinen palaute innosti työn tekemisessä. Työn tekeminen ulkopuoliselle taholle koettiin myös kannustavaksi ja vaikutti myönteisesti työskentelyyn. Tutustuminen aiemmin valmistuneisiin päättötöihin auttoi opiskelijoiden mielestä ratkaisemaan konkreettisesti esiinnoitettuja kysymyksiä. Mahdollisuus suorittaa osa käytännön harjoittelusta kesäaikana, antoi yhdelle ryhmälle enemmän aikaa työn tekemiseen. Ryhmässä työskenteleminen koettiin myöskin kannustavaksi. Ryhmä loi turvallisuutta ja yhteenkuuluvuutta. Ryhmästä löytyi aina joku, joka innosti muita työn tekemiseen.

Päättötyössä koettujen ongelmien ajoittuminen lukukausittain

4.lukukausi

- *Opinnäytetyön aloitus*
- opinnäytetyö kokonaisuutena*
- info etenemisestä*
- ohjeistus ideapaperin laadintaan*
- *Itsenäinen opiskelu Iov*
- *Ideaseminaarit*
- ohjaajien määrittäminen*
- *Kvalitatiivisen tutkimuksen kurssi Iov*

ongelmat

- Mitä tutkia?*
- Miten aloittaa?*
- Mikä on ideapaperi?*
- Ohjaajien ylikriittisyys*
- Kurssien ajoittuminen*
- Kurssien sisältö*
- Työn vaatimustason korkeus*
- Mitä terminologia pitää sisällään?*

5.lukukausi

- *Info*
- prosessin etenemisen seuranta*
- *Kvantitatiivisen tutkimuksen kurssi Iov*
- *Tutkimusseminaari I*
- *Itsenäinen työskentely Iov*

- Kurssien ajoittuminen*
- Kurssien sisältö*
- Mitä terminologia pitää sisällään?*
- Käytännön harjoittelun raskaus*
- Itsenäisen työskentelyn ajoittuminen*

6.lukukausi

- *Itsenäinen työskentely*
- *Tilastotieteen kurssi*

- Kurssien ajoittuminen*
- Kurssien sisältö*
- Käytännön harjoittelun raskaus*
- Itsenäisten työskentelyn ajoittuminen*
- Itsenäisen ajan riittävyys*

7.lukukausi

- *Tutkimusseminaari II*
- työn esittäminen*

- Itsenäisen ajan riittävyys*

POHDINTA

Ongelmia esiintyy aina ja niiden olemassaolo tai voimakkuus vaihtelevat yksilöiden välillä. Joku kohtaa opiskeluissaan vähemmän ongelmia kuin joku toinen ja tarvitsee vähemmän ohjausta ja tukea selviytyäkseen opinnoissaan. Tekijät, jotka vaikuttavat enemmän tai vähemmän yksilön itsensä ohella hänen onnistumiseensa, löytyvät hänen ympäristöstään, sosiaalisesta verkostosta.

Monet ongelmista löytyvät yksilöstä itsestään, mutta myös opetussuunnitelmista sekä ohjauksesta löytyy parannettavaa. Ohjausta voi aina kehittää ja se varmaan kehittyy, kun tiedotetaan olemassa olevat ongelmat. Luulen tutkimuksen nostaneen esille useita päättötöprosessissa hyvinkin oleellisia seikkoja. Nämä seikat hidastavat työn etenemistä ja yleensä kokonais kuvan saamista koko prosessista. Tätä tapahtuu työn alkuvaiheessa ja myöhemmin myös työn muissakin vaiheissa. Ongelmat ovat varmaan olleet nähtävillä, mutta ne ovat olleet ehkä liian lähellä ohjaajia ja jääneet siten huomioimatta. Tällöin opetuksen perillemenon ongelmien analysointi jää vähemmälle ja optimaalinen ohjaus kärsii. Myöskin opiskelijoiden antamat tiedostetut ja tiedostamattomat palautteet ohjaajille saattavat jäädä huomioimatta, mikä vaikuttaa opetuksen kehittymiseen.

Suuria ongelmia oli alkuvaiheessa jo päättötöyön aiheen kehittelyssä. Selvien yhteistyöprojektien kautta aihe muodostuisi helpommin ja lähtisi liikkeelle automaattisesti, ilman väkisin keksimisen pakkoa. Työn kuuluminen selvästi johonkin projektiin vaikuttaisi varmasti opiskelijoiden motivaatiota nostavalla tavalla.

Huomiota pitäisi kiinnittää enemmän myös päättötöyön käynnistysvaiheessa opiskelijoille muodostuvaan kuvaan koko päättötöprosessiin kuuluvista eri osavaiheista. Tämä voisi helpottaa oman työn etenemisen hahmottamista. Alkuvaihe on monellakin lailla ratkaisevaa aikaa. Silloin luodaan pohjaa motivaatiolle ja yleensä työskentelyyn. Alkuvaiheen onnistuminen jättää ahdistukset ja sekaannukset vähäisemmälle ja energiaa voidaan kohdistaa itse prosessin käynnistykseen. Metodikurssien ajoittumista ja sisältöä tulee tarkastella uudelleen.

Olisiko yksi mahdollisuus kertoa ensin yleisesti metodeista ja myöhemmin töiden edetessä liittää tarpeen mukaan siihen metodista tietoa. Myös muun opiskelun ajoittumista tulisi tarkastella uudelleen. Pitäisi selvittää kuinka paljon käytännön harjoittelut muine tehtävineen rasittavat opiskelijoita. Voisiko näitä asioita, esim. työssä kuormittumista organisoida uudelleen?

Tietynlaisia ongelmia esiintyy varmasti aina, riippumatta siitä, kuinka paljon asioita suunnitellaan. Olosuhteet ja yksilöt muuttuvat ja pelkästään niidenkin vuoksi on toimintaa kehitettävä aika-ajoin. Opetussuunnitelmissa ja ohjauksessa tapahtuu tarkistuksia koko ajan. Opiskelijoiden oma vastuu lisääntyy itseohjautuvuuden korostamisen myötä opiskelussa. On mahdollista, että näidenkin tutkimuksessa esille nousseiden ongelmien todellinen lähtökohta on peräisin jo koulutuksen alkuvaiheesta. Saavatko opiskelijat silloin riittävästi ohjausta itsenäiseen työskentelyyn? Itseohjautuvuudessa, johon nykyisessä koulutusjärjestelmässä pyritään rakentamaan oppimista, opiskelijat itse määrittävät oppimistarpeensa. Siinä opiskelijat muodostavat päämääriä, valitsevat ja soveltavat oppimisstrategioita sekä arvioivat omia oppimistuloksia. Kyseiset taidot ikäänkuin korostuvat päättötyöprosessissa, jossa aiheen itsenäisestä kehittelystä lähtien koko prosessia viedään monien eteentulevien ongelmaratkaisujen kautta itsenäisesti eteenpäin, oman aikataulun mukaisesti. Mikäli itseohjautuvuuden valmiudet ovat puutteelliset, seilaavat opiskelijat jossain itsenäisen ja ulkoajohjatun oppimisen välimaastossa. Toteuttaako koko kouluorganisaatio yhtenäisesti itseohjautuvuuteen tähtäävää prosessia?

Oppimistapahtuma on tapahtuma, jossa yksilö ensin havainnoi, sitten prosessoi uutta tietoa jo olemassaolevaan tietoon. Näiden pohjalta prosessin tuloksena muodostetaan uutta tietoa. Oppimiselle löytyy yhtenäinen tekijä ja se kytkeytyy ihmisen toimintaan. Nykyajan oppijaa kuvataan aktiivisena, tavoitteisiin suuntautuvana ja palautehakuisena sekä kaikkea tietoa etsivänä yksilönä. Oppijan toimintaa ohjaavat tarpeet, aikeet ja odotukset, kuten myös toiminnasta saatu palaute. Toiminta kuvautuu suunnitelmien toteuttamisena, jolloin yksilö toteuttaa monia suunnitelmia samanaikaisesti. (Rauste -von Wright 1994)

Mahdollisuus kehittää koko oppimisprosessia olisi suunnata opiskelua vielä pidemmälle refleктоivaan ja uudistavaan oppimisympäristöön. Päättöitä voisi suunnata enemmän työympäristöön. Tällöin esiintulevat ongelmat tuntuisivat käytännönläheisemmiltä ja sitä kautta olisi helpompaa liittää uusi tieto aiemmin opittuun tietoon konstruktivisen oppimisnäemyksen mukaisesti.

Mikäli ulkopuolisesta työympäristöstä ei ole mitään projektia tarjottavana, voisi päättötyön aiheita ideoida ryhmissä. Opiskelu ympäristöstä löytyy varmasti jotain mielenkiintoista tutkittavaa. Perusajatushan kuitenkin koko prosessissa lienee se, että koko prosessi viedään läpi yleisesti sovittujen tieteellisyydelle perustuvien periaatteiden mukaisesti. Tästä prosessista, kuten myöskin opiskelusta yleensä paistaa liian usein liian vakava yleisilme, jolloin kaikki muuttuu helposti puurtamiseksi, ilman hymyn häivää.

Tutkimuksen aikana on esiinnoussut monia ajatuksia, joita voisi myöhemmissä tutkimuksissa tarkastella. Näitä kysymyksiä olisi mm. se, kuinka opiskelijoita ohjataan koulutuksen alkuvaiheessa itseohjautuvuuteen?

LÄHTEET

- Airaksinen, T. 1992. Ammattien ja ansaitsemisen etiikka. Helsinki; Yliopistopaino.
- Eteläpelto, A. 1992. Tulevaisuuden asiantuntijuuden kehittämiseen. Teoksessa Ekola, J. (Toim) Johdatusta ammattikorkeakoulupedagogiikkaan. Wsoy. Juva.
- Giorgi, A. 1985. Phenomenology and Psychological Research. Pittsburg.
- Hakala, J. 1995. Gradun tekijöiden kohtaamia ongelmia. Teoksessa Aittola & Hakala (toim). Laatu opinnäytteen ohjaukseen. Jyväskylän yliopisto. Kokkola 1996
- Hakala, J. 1996. Onko tieteelliselle tutkielmalle vaihtoehtoja? Teoksessa Lampinen, O. & Stenwall, K. (Toim.) Uuteen opinnäytetyöhön. Keskustelumuistio. OPM. Koulutus ja tiedepolitiikan linja.
- Honka, J. 1995. Ammattikorkeakoulu. Ammattikasvatuslehti 2, 14.
- Hällström, E. 1996. Opinnäytetyö ja ajankäyttö. Teoksessa Lampinen, O. & Stenwall, K. (Toim.) Uuteen opinnäytetyöhön. Keskustelumuistio. OPM. Koulutus ja tiedepolitiikan linja.
- Jyväskylän Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprojektin loppuraportti. 1997. Jyväskylä.
- Korhonen, K., Mäkinen, R. 1995. Ammattikorkeakouluopiskelijat ja opiskelu. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja A. Jyväskylä.
- Laki ammattikorkeakouluista 1995. Teoksessa E. Onikki & H. Ranta (toim.) 1998. Suomen laki II. Mikkeli. Kauppakaari Oyj.
- Maunu, K., Lähdesmäki-Mäkinen, L., Läksy, M-L., Lämsä, A-M., Manninen, E., & Säkinen, A. 1995. Opinnäytetyötä tehden ammattitaitoon. Ohjeita ja ideoita opinnäytetyöhön. Oulun ammattikorkeakoulu.
- Mäki, K. 1997. Ammattikorkeakoulunopettajan ammattikuva. Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Helsinki.
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Ohjeita opinnäytetyön tekijälle 1998-99.
- Rauste -von Wright, M., Rauste -von Wright, J. 1994. Oppiminen ja koulutus. Juva.
- Stenwall, K., Lampinen, O. Uuteen opinnäytetyöhön. Keskustelumuistio. OPM. Koulutus ja tiedepolitiikan linja.

Syrjälä, L., Ahonen S., Syrjäläinen E., Saari S. 1994. Laadullisen tutkimuksen työtapoja.

Kirjayhtymä. Helsinki.

Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologeja. Helsinki.